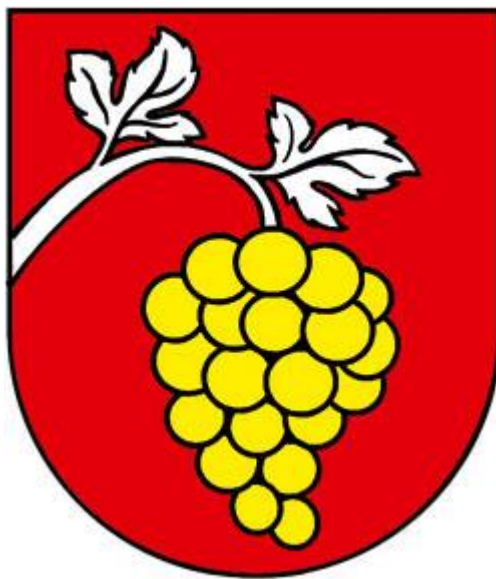

Program rozvoja obce Egreš na roky 2022-2030

Názov:	Program rozvoja obce Egreš na roky 2022-2030
Územné vymedzenie:	Obec Egreš
Územný plán obce schválený:	Nie
Dátum schválenia PRO:	19.01.2022, uznesením č. 1/2022.
Dátum platnosti:	Od 19.01.2022 do 31.12.2030
Verzia ¹ :	1.0
Publikovaný verejne dňa:	24.01.2022
Vypracoval:	RNDr. Radomír Babiak, PhD., www.dokumentypreobce.sk

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

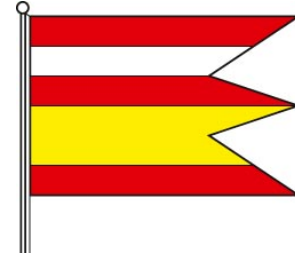

Erb a vlajka obce

Erb obce

vlajka obce

Základné údaje

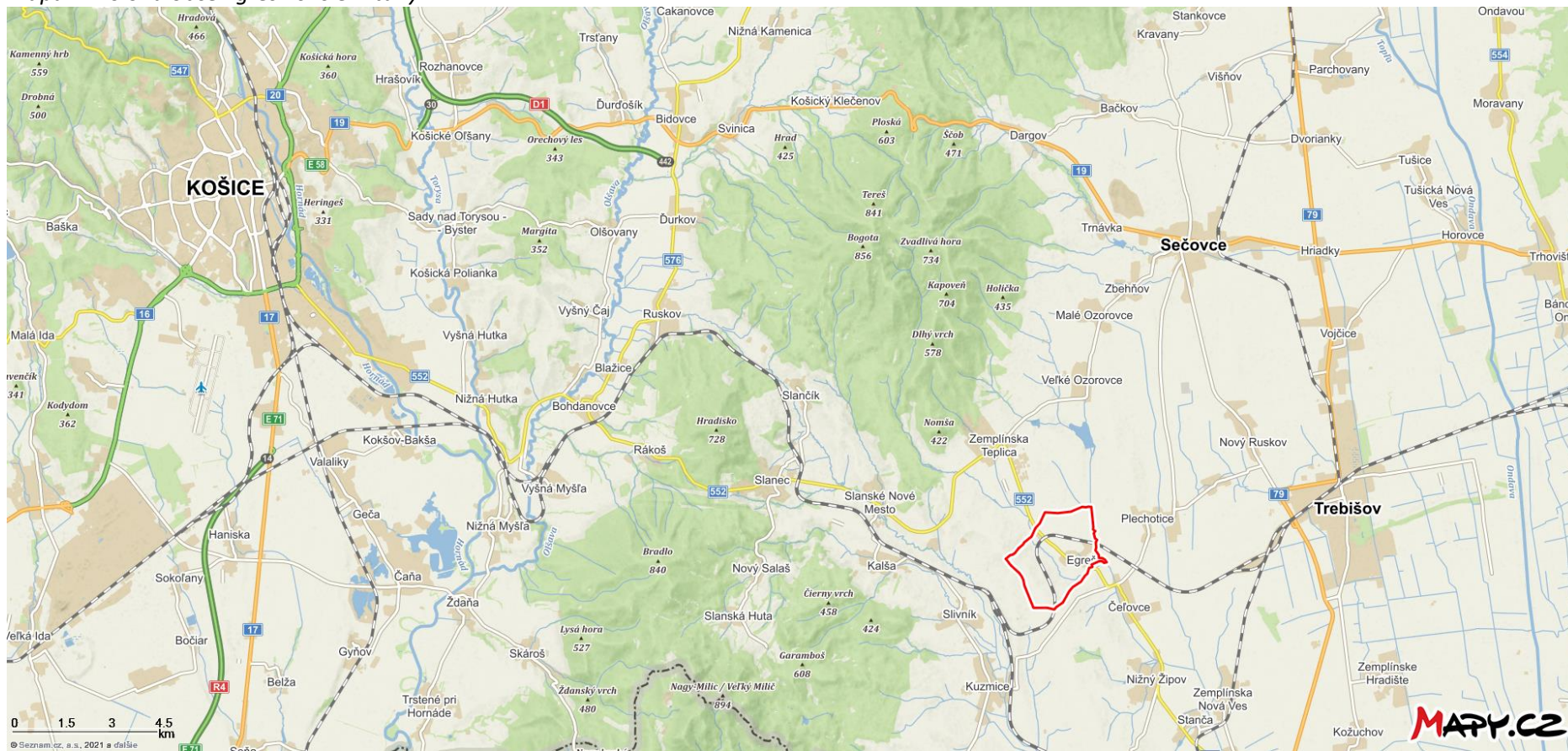
Samosprávny kraj:	Košický
Okres:	Trebišov
Historický región:	Zemplín
Poloha obecného úradu:	48.614156°, 21.606626°
Nadm. výška pri obec. úrade:	150 m.n.m.
Rozloha katastra:	560 ha k 31.12.2020
Počet obyvateľov:	471 k 31.12.2020
Hustota obyvateľstva:	84 obyv./km ²
PSČ:	075 01
Evidenčné číslo vozidiel:	TV

Oficiálne kontakty

Adresa:	Obec Egreš
	Obecný úrad č. 78
	075 01 Egreš
Web:	www.obcegres.sk
Email:	obcegres@obcegres.sk
Telefón:	056 / 67 99 261
IČO:	00 331 520

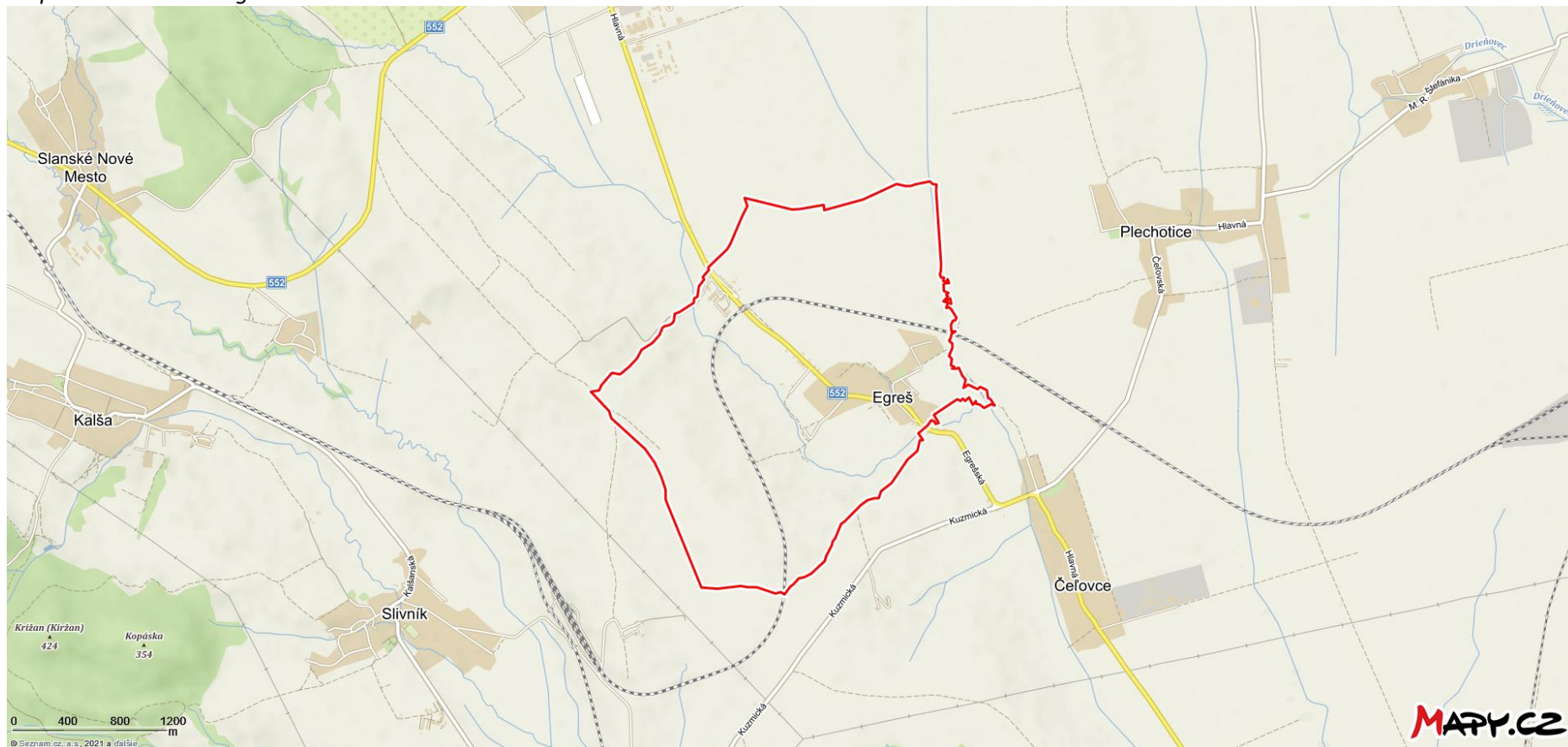
Mapa 1: Poloha obce Egreš - širšie vzťahy

Zdroj: mapy.cz

Mapa 2: Poloha obce Egreš voči susediacim obciam

Zdroj: mapy.cz

Obrázok 1: Letecký pohľad na obec Egreš

Zdroj: www.obcegres.sk

OBSAH

ÚVOD	8
ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE EGREŠ NA ROKY 2022-2030.....	9
ANALYTICKÁ ČASŤ	11
ZOZNAM ANALYZOVANÝCH VÝCHODISKOVÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV A DÁT.....	12
A.I ANALÝZA VNÚTORNEHO PROSTREDIA.....	13
Poloha katastrálneho územia a prírodné pomery.....	13
Kvalita životného prostredia.....	14
Ochrana prírody a krajiny.....	14
Odpadové hospodárstvo.....	14
Ochrana pred povodňami.....	14
Obyvateľstvo.....	14
Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva.....	14
Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku.....	17
Národnostná a konfesijná štruktúra.....	19
Vzdelanostná štruktúra.....	19
Nezamestnanosť.....	20
Domový a bytový fond.....	23
Dopravná infraštruktúra.....	24
Technická infraštruktúra.....	24
Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra, služby.....	25
Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport.....	26
Administratívno-správne služby.....	27
Bezpečnosť v obci.....	27
Hospodárske pomery.....	27
Polohová atraktivita územia.....	27
Poľnohospodárstvo a priemysel.....	28
Cestovný ruch.....	28
Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR.....	29
Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií.....	30
A.II ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA.....	31
Členstvo obce v organizáciách.....	32
Štrukturálne fondy v programovom období 2014-2020 a v období 2021-2027.....	33
STEEP analýza.....	34
A.III ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA.....	35
SWOT analýza.....	35
Kľúčové faktory a disparity územia.....	36
B-STRATEGICKÁ ČASŤ	37
STRATEGICKÁ VÍZIA A STRATEGICKÝ CIEĽ OBCE.....	39
STRATÉGIA ROZVOJA.....	39

C-PROGRAMOVÁ ČASŤ	43
OPATRENIA, PROJEKTY A AKTIVITY PODĽA PRIORITNÝCH OBLASTÍ	44
SÚBOR UKAZOVATEĽOV, VÝSLEDKOV A DOPADOV	49
D-REALIZAČNÁ ČASŤ	52
AKČNÝ PLÁN OBCE	53
ADMINISTRATÍVNE, ORGANIZAČNÉ A INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE PRO	56
STRUČNÝ POPIS KOMUNIKAČNEJ STRATÉGIE	56
SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA	57
E-FINANČNÁ ČASŤ	58
INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN.....	59
MODEL VIACZDROJOVÉHO FINANCOVANIA A FINANČNÝ RÁMEC.....	60
SYSTÉM HODNOTENIA A ZARAĐOVANIA PROJEKTOV DO FINANCOVANIA.....	66
ZÁVER	67
PRÍLOHY	68
ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PRO	69
ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V PRO	70
AKČNÝ PLÁN NA DANÝ ROZPOČTOVÝ ROK S VÝHLÁDOM NA 2 ROKY	71
ZOZNAM MÁP, TABULIEK, GRAFOV, OBRÁZKOV A FORMULÁROV	75

Úvod

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome milénia a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv.

Dokument „Program rozvoja obce Egreš na roky 2022-2030“ (ďalej len „PRO“) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskej a sociálnej situácie stanovuje strategické ciele a priority v záujme budúceho rozvoja obce. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania obce. Týmto programom sa uskutočňuje podpora rozvoja na lokálnej úrovni s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. Ide o program cielených opatrení, navrhnutý pre stimulovanie rozvoja obce v strednodobom horizonte.

Cieľom tohto dokumentu je navrhnúť funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so zreteľom na potreby jej obyvateľov. Tento dokument formuluje tak strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia a aktivity, realizáciou ktorých budú tieto ciele naplnené. PRO nie je uzavretý dokument bez možnosti zmien. Práve naopak, je dokumentom živým, otvoreným, ktorý môže byť v prípade potreby kedykoľvek aktualizovaný, dopĺňovaný a upravovaný. Jeho význam a využitie spočíva predovšetkým v tom, že je spracovaný na základe prieskumu názorov a potrieb volených orgánov obce, jej obyvateľov, záujmových skupín, ako aj za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov.

Ambíciou dokumentu je podať odpovede na tri základné a najdôležitejšie otázky:

1. Akí sme a kde sa nachádzame?
2. Kam sa chceme dostať?
3. Ako sa tam dostaneme?

Cieľom analytickej časti je identifikácia rozvojových faktorov a disparít obce (akí sme a kde sa nachádzame). Následne je v strategickej časti sformulovaná vízia, ktorá dáva odpoveď na druhú otázku (kam sa chceme dostať). Spôsob ako sa tam dostať je stanovený v stratégii rozvoja, ktorej úspešné naplnenie bude závislé od úspešnosti realizácie opatrení a aktivít, definovaných v programovej časti dokumentu.

Pri vypracovaní tohto programu rozvoja sa zohľadnili priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých jeho obyvateľov. V záujme naplnenia dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, na zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ: Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

Zámer spracovania Programu rozvoja obce Egreš na roky 2022-2030

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PRO

Zámer spracovania PRO	
Názov dokumentu	Program rozvoja obce Egreš na roky 2022-2030
Forma spracovania	Program rozvoja obce Egreš na roky 2022-2030 (ďalej len „PRO 2022-2030“) bude spracovaný podľa aktuálneho znenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva. Vykonané bude participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov obecného úradu, poslancov OcZ, širokej verejnosti a externých odborníkov. PRO bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými tak v Národnej stratégii regionálneho rozvoja, ako aj v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja.
Riadenie procesu spracovania	<p>Za riadenie procesu spracovania zodpovedá riadiaci tím zložený zo zástupcov obce a zhotoviteľa. Členmi riadiaceho tímu sú:</p> <p>Za obec: <u>Koordinátor riadiaceho tímu</u> Ing. Gabriela Timková – starostka obce</p> <p>Za zhotoviteľa: <u>Člen riadiaceho tímu</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD. – externý odborník</p> <p>Riadiaci tím zodpovedá za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - celkovú koordináciu spracovania PRO 2022-2030, - zostavenie Zámeru spracovania PRO, - spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, - spracovanie východísk pre strategickú časť, - vypracovanie strategickú vízie, - vypracovanie sumárneho návrhu aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán, - stanovenie termínov realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania), - spracovanie akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky, - vytvorenie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PRO, - spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PRO, - finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie.
Obdobie spracovania	December 2021 - január 2022
Financovanie spracovania	Z rozpočtu obce.

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PRO

Harmonogram spracovania PRO (2021 - 2022)												
Mesiac	2021						2022					
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
Úvod						X						
Analytická časť						X						
Strategická časť						X						
Programová časť						X						
Realizačná časť						X	X					
Finančná časť							X					
Záver							X					

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Analytická časť

Programu rozvoja obce

Analytická časť PRO obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie – analýzu aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Definuje vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce.

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu rozvoja obce Egreš na roky 2022-2030 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Povodňová dokumentácia obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad Egreš
PHSR Košického samosprávneho kraja 2016-2022	2016-2022	regionálna	http://web.vucke.sk
Vstupná správa k vypracovaniu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2022-2030	2022-2030	regionálna	http://web.vucke.sk
Územný plán veľkého územného celku Košického kraja	priebežne	regionálna	http://web.vucke.sk
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030	do 2030	národná	www.mirri.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.mindop.sk
Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030	do 2030	národná	www.minv.sk
Partnerská dohoda 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Operačné programy 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Agenda 2030	do 2030	nadnárodná	www.mirri.gov.sk

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Egreš Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www.obcegres.sk www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.upsvar.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Bývanie	Obec Egreš Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www.obcegres.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Hospodárstvo	Obec Egreš Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Obchodný register Živnostenský register	www.obcegres.sk www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Egreš Centrum vedecko-technických informácií	www.obcegres.sk www.cvtisr.sk
Zdravotníctvo	Obec Egreš	www.obcegres.sk
Sociálna sféra	Obec Egreš Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.obcegres.sk www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

A.I Analýza vnútorného prostredia

Poloha katastrálneho územia a prírodné pomery

Obec Egreš leží v Košickom kraji, v okrese Trebišov. Jej katastrálne územie susedí s katastrálnymi územiami: Zemplínska Teplica, Plechotice, Čel'ovce, Slivník a Slanské Nové Mesto. K 31.12.2020 zaberalo katastrálne územie obce Egreš plochu 560 ha.

Geologická stavba územia nie je veľmi pestrá. V katastri obce sa nachádza neogén (sivé a pestré vápnité íly, piesky, štrky až zlepenca a pod. Z hľadiska geomorfologického členenia patrí katastrálne územie obce do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva, provincie Východopanónska panva, subprovincie Veľká dunajská kotlina, oblasti Východoslovenská nížina, celku Východoslovenská pahorkatina a podcelku Podslanská pahorkatina s rovnomennou geomorfologickou jednotkou.

Hydrologicky patrí kataster obce do úmoria Čierneho mora a povodia Bodrogu. Sústavu vodných tokov v území tvorí predovšetkým potok Chlmeč a Koltajský kanál, ktoré majú niekoľko ďalších menších prítokov. Potoky na území obce majú dažďovo-snehový režim odtoku, čo znamená, že najvyššiu vodnosť majú vo februári až apríli (s najvyššími prietokmi v marci) a najnižšiu v septembri.

Kataster obce patrí do teplej klimatickej oblasti, okrsku T5 (teplý, mierne suchý, s chladnou zimou). Územie nie je veľmi bohaté na vlahu, priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje v rozpätí cca 500-700 mm. V januári dosahuje úhrn zrážok menej ako 40 mm, v júli cca 80 mm.

Z pôdnych typov sa v katastri obce nachádzajú najmä hnedozeme pseudoglejové a pseudogleje, hnedozeme luvizemné a pseudogleje. Z hľadiska fyto geografického členenia patrí kataster obce do dubovej fyto geograficko-vegetačnej zóny, nížinnej podzóny a dvoch oblastí: západná časť katastra patrí do pahorkatinnej oblasti, okresu podslanská pahorkatina. Východná časť katastra patrí do rovinnej oblasti, okresu Trebišovská tabuľa a podokresu trebišovský podokres. Zoogeografické členenie terestrického biocyklu zaraďuje kataster obce do provincie stepí, panónskeho úseku.

Kvalita životného prostredia

Ochrana prírody a krajiny

Z aspektu územnej ochrany prírody leží kataster obce Egreš v území s I. stupňom ochrany prírody a krajiny (ktorým je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny územie celej Slovenskej republiky). Priamo v katastri obce sa nenachádzajú žiadne veľkoplošné ani maloplošné chránené územia ani prvky ochrany prírody s 2. alebo vyšším stupňom ochrany. Do katastra obce Egreš nezasahuje žiadne Chránené vtáčie územie ani územie európskeho významu.

Odpadové hospodárstvo

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu je však pomerne nízka, pohybuje sa pod hranicou 20 %. Obec teda v tomto ukazovateli zaostáva za cieľmi v oblasti nakladania s odpadmi, stanovenými pre Slovenskú republiku.

Na zber zmesového komunálneho odpadu z domácností sa používajú KUKA nádoby. V obci je zavedený kalendárový systém zberu zmesového odpadu – všetky nádoby na zmesový odpad sa vyvážajú v pravidelných intervaloch. Na triedený zber papiera, plastov, kovov, skla a kompozitných obalov sa používajú plastové vrecia. Objemný odpad, elektroodpad a odpad s obsahom škodlivých látok sa vyváža 2x ročne (na jar a na jeseň). Na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu zabezpečila samospráva obce do každého rodinného domu domáci kompostér. V záujme kvalitnejšieho a efektívnejšieho nakladania s odpadmi v obci by bolo vhodné realizovať opatrenia na zvýšenie úrovne vytriedenia odpadu.

Problémovou z hľadiska nakladania s odpadmi je najmä segregovaná osada, kde sa na zemi nachádza množstvo voľne pohodených odpadkov. Táto skutočnosť naznačuje nízke environmentálne povedomie obyvateľov osady.

Ochrana pred povodňami

Z hľadiska manažmentu povodí sa v katastri obce Egreš nenachádzajú žiadne problémové lokality s potenciálom záplav, ktoré by sa pri výdatnejších zrážkach a privalových dažďoch vylievali a spôsobovali problémové situácie.

Obyvateľstvo

Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka zobrazuje základné parametre stavu a pohybu obyvateľstva obce Egreš za posledných 10 rokov. Počet obyvateľov sa v tomto období zvýšil o 9 (zo 462 v roku 2011 na 471 v roku 2020).

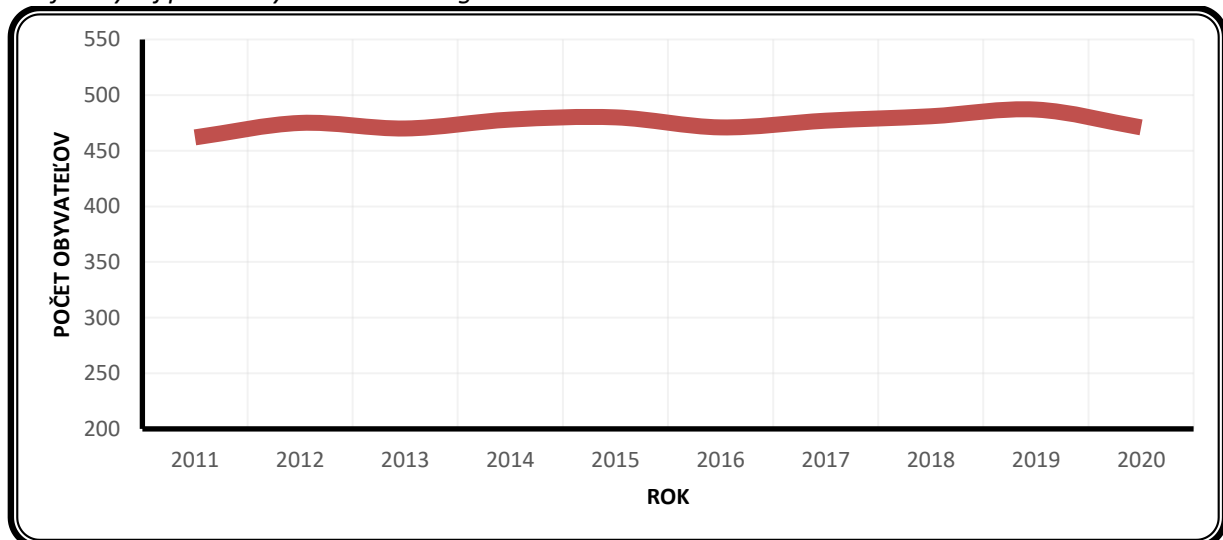
Tabuľka 3: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet obyvateľov (k 31.12.)	462	475	470	478	480	471	477	481	487	471
Živonarodení	8	6	6	10	9	10	9	9	10	5
Zomrelí	5	2	5	7	4	4	5	4	4	8
Bilancia prirodzeného pohybu	3	4	1	3	5	6	4	5	6	-3
Priťahovaní	11	10	1	11	3	3	15	6	5	2
Vystáňovaní	1	1	7	6	6	18	13	7	5	15
Migračné saldo	10	9	-6	5	-3	-15	2	-1	0	-13
Bilancia celkového pohybu	13	13	-5	8	2	-9	6	4	6	-16
Hr.m. živorodenosti (‰)	17,3	12,6	12,8	20,9	18,8	21,2	18,9	18,7	20,5	10,6
Hr.m. úmrtnosti (‰)	10,8	4,2	10,6	14,6	8,3	8,5	10,5	8,3	8,2	17,0
Hr.m. prirodzeného prírastku (‰)	6,5	8,4	2,1	6,3	10,4	12,7	8,4	10,4	12,3	-6,4
Hr.m. imigrácie (‰)	23,8	21,1	2,1	23,0	6,3	6,4	31,4	12,5	10,3	4,2
Hr.m. emigrácie (‰)	2,2	2,1	14,9	12,6	12,5	38,2	27,3	14,6	10,3	31,8
Hr.m. migračného salda (‰)	21,6	18,9	-12,8	10,5	-6,3	-31,8	4,2	-2,1	0,0	-27,6
Hr.m. celkového prírastku (‰)	28,1	27,4	-10,6	16,7	4,2	-19,1	12,6	8,3	12,3	-34,0

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné prepočty

Počet obyvateľov obce stagnuje. V podstate možno konštatovať, že v ostatných 10 rokoch len osciluje cca okolo úrovne 470.

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Egreš

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Úroveň natality za posledných 10 rokov mala pomerne vyrovnaný priebeh, keď sa pohybovala v rozmedzí cca 11 – 21 ‰ (čo je však v obciach s takýmto nízkym počtom obyvateľov prirodzené). Počet narodených detí sa v obci medziročne pohyboval v rozmedzí 5 – 10. Priemerná hodnota ukazovateľa

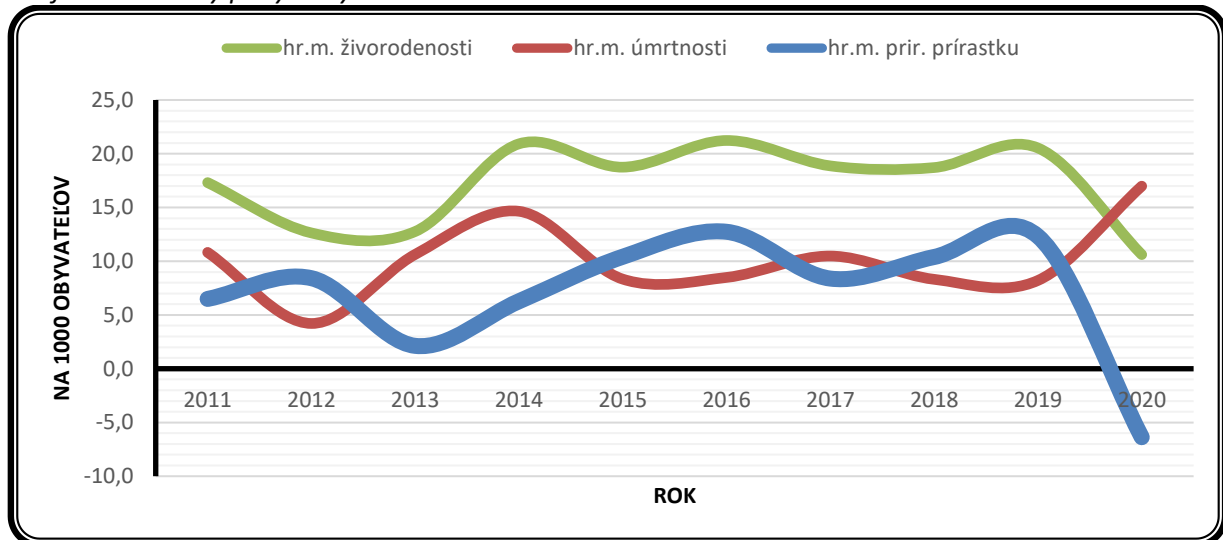

hrubej miery živorodenosti za celé hodnotené obdobie, teda za posledných 10 rokov, bola v Egreši 17,2 ‰. Obec teda v tomto ukazovateli dosahuje veľmi priaznivé hodnoty. Pre porovnanie, v okrese Trebišov sa hr. m. živorodenosti pohybuje na úrovni cca 11,0 ‰, v Košickom kraji 11,0 ‰ a v Slovenskej republike na úrovni cca 10,5 ‰.

Medziročný vývoj počtu zomrelých mal, podobne ako u živonarodených, taktiež pomerne vyrovnaný priebeh. Najmenej zomrelých za posledných 10 rokov bolo v roku 2012 (2 osoby), najviac v roku 2020 (8 osôb). Úroveň mortality sa teda pohybovala v rozmedzí od 4,2 po 17,0 ‰, pričom priemer za posledných 10 hodnotených rokov bol v Egreši 10,1 ‰. V obci teda môžeme pozorovať nižšiu mieru úmrtnosti akú má Slovenská republika (cca 11,0 ‰), Košický kraj (10,5 ‰) i okres Trebišov (cca 11,5 ‰).

Takéto hodnoty hrubej miery živorodenosti a hrubej miery úmrtnosti sa odzrkadľujú v bilancii prirodzeného pohybu obyvateľstva Egreša. Obec bola počas väčšiny hodnoteného obdobia populačne zisková (až 9x), negatívnu bilanciu prirodzeného pohybu zaznamenala len raz (2020). Hrubá miera prirodzeného prírastku sa v posledných 10 rokoch pohybovala v rozmedzí od -6,4 ‰ po 12,7 ‰. Z dôvodu takejto kombinácie natality s mortalitou bola reprodukcia obyvateľstva za posledných 10 rokov mierne priaznivá. Celkovo možno konštatovať, že prirodzenými populačnými procesmi dochádzalo v obci k prírastku obyvateľov.

Graf 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2011-2020

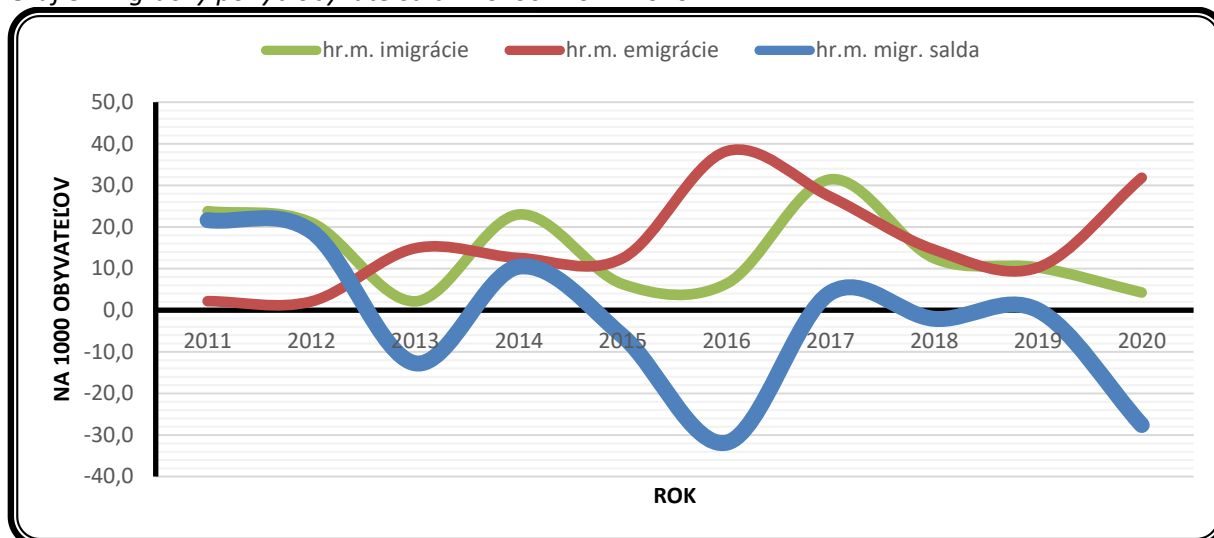
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Zatiaľ čo vývoj prirodzeného pohybu je v obci mierne pozitívny, vývoj z hľadiska migračného pohybu už takým nie je. Hrubá miera imigrácie sa v obci za posledných 10 rokov pohybovala v priemere na úrovni 14,1 ‰ (priemerne sa ročne prisťahovalo 6,7 osoby). Hrubá miera emigrácie v hodnotenom období dosahovala mierne vyššie hodnoty, pričom jej priemerná úroveň bola 16,6 ‰ (v priemere 7,9 vystahovaných osôb ročne).

Výsledkom hore uvedených procesov bol mierne nepriaznivý vývoj migračného salda, ktoré sa pohybovalo v rozmedzí od -15 osôb v roku 2016 po +10 osôb v roku 2011. Kladné migračné saldo obec zaznamenala 4x, v roku 2019 bolo migračné saldo nulové a 5x bolo migračné saldo záporné. Väčšinu hodnoteného obdobia teda obec vykazuje negatívnu bilanciu migračného salda, pričom z aspektu migrácie v nej prebiehajú prevažne depopulačné procesy. Možno teda konštatovať, že trend vývoja za posledných 10 rokov je nepriaznivý.

Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2011-2020

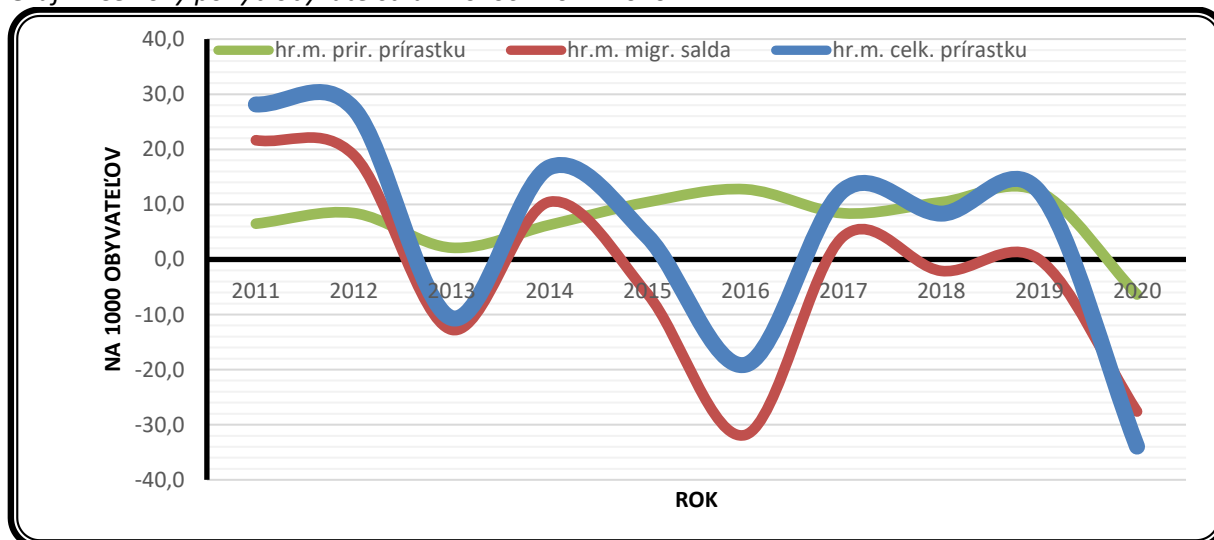

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Hrubá miera prirodzeného prírastku dosahovala počas väčšiny hodnoteného obdobia kladné hodnoty (viac ľudí sa v týchto rokoch narodilo ako zomrelo), čiže prirodzenými populačnými procesmi počet obyvateľov poväčšine rástol. Naproti tomu, hrubá miera migračného salda dosahovala väčšinou záporné hodnoty, znamenajúce migračný úbytok obyvateľstva (viac ľudí sa z obce v danom roku vysťahovalo ako sa do nej prisťahovalo).

Výsledkom kombinácie vyššie popísaných prirodzených populačných procesov a migračných procesov je takmer vyrovnaná bilancia celkového pohybu obyvateľstva obce Egreš za ostatných 10 rokov. Celkovú situáciu ohľadne populačného vývoja v obci možno teda hodnotiť skôr negatívne (keďže počet obyvateľov zo strednodobého hľadiska nerastie, ale v podstate len osciluje okolo určitej úrovne).

Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2011-2020

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

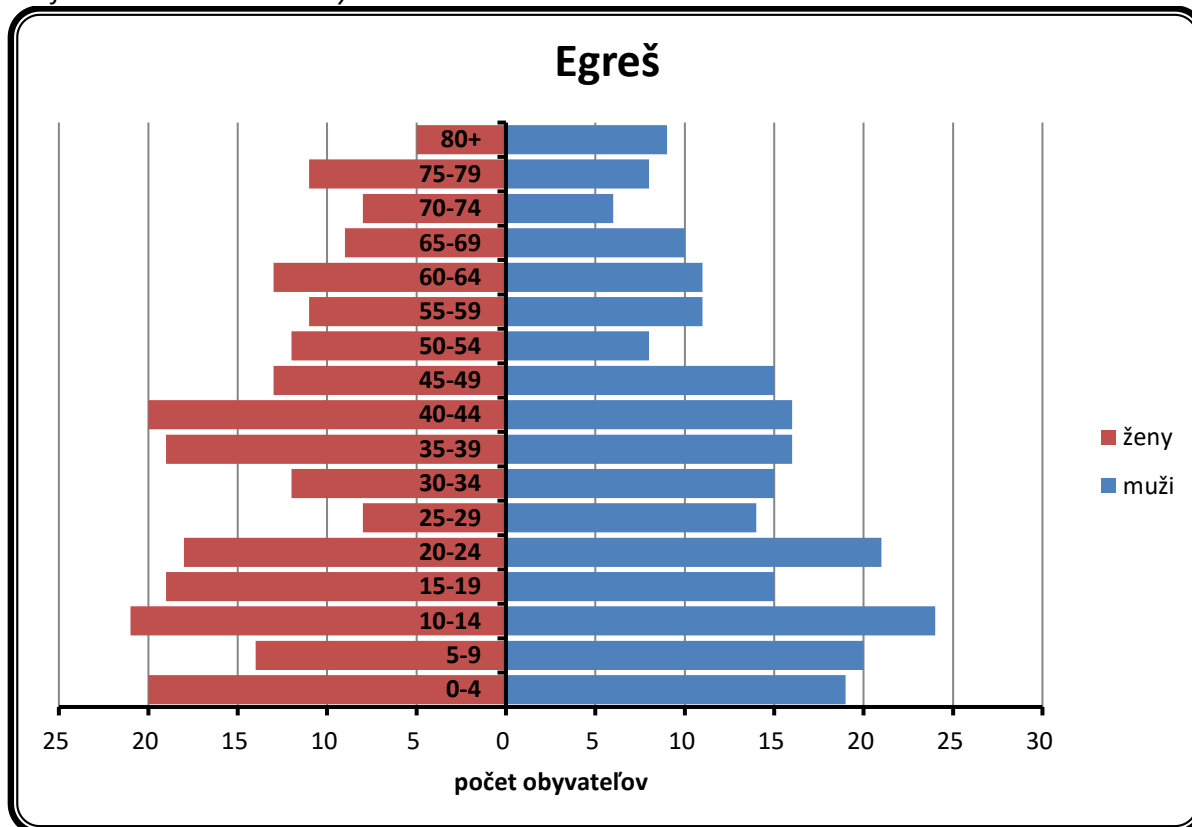
Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku

Veková pyramída obyvateľstva Egreša ukazuje, že v obci sa z pohľadu demografickej reprodukcie nachádza stacionárny typ populácie, keďže početnosť predreprodukčnej zložky (0-14 r.) je v porovnaní s početnosťou poreprodukčnej (nad 50 r.) zložky obyvateľstva takmer vyrovnaná (v pomere 118 k 132 k 31.12.2020). Najvyššie zastúpenie v štruktúre obyvateľstva Egreša majú vekové skupiny (podľa

poradia) 10-14 ročných (45 obyvateľov), 0-4 ročných a 20-24 ročných (zhodne po 39 obyvateľov). K 31.12.2020 tu spomedzi 471 obyvateľov žilo 118 detí do 14 rokov a len 66 seniorov vo veku nad 65 rokov. Zo spomínaných 471 obyvateľov tu k uvedenému dátumu žilo 238 mužov a 233 žien. V nadväznosti na typ vekovej pyramídy a typ populácie možno konštatovať, že z dlhodobého hľadiska bude prostredníctvom prirodzeného pohybu počet obyvateľov obce (pri nezmenených podmienkach) stúpať.

Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2020

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Obyvateľstvo obce starne. Ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, priemerný vek obyvateľstva sa za ostatných 10 rokov zvýšil z 33,82 na 35,85 rokov. V porovnaní so Slovenskou republikou žije v obci výrazne mladšie obyvateľstvo, to zároveň starne pomalším tempom ako je tomu v SR.

Tabuľka 4: Vývoj priemerného veku obyvateľstva

Priemerný vek / rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Egreš	33,82	34,32	34,88	34,51	34,67	35,41	35,11	35,28	35,21	35,85
Slovenská republika	39,05	39,32	39,6	39,87	40,13	40,37	40,59	40,82	41,06	41,26

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

V štruktúre obyvateľstva vo vzťahu k ekonomickej aktivite, teda podľa produktívnych vekových skupín, prevláda predproduktívna zložka (0-14 r.) nad poproduktívnou zložkou (65+ r.) obyvateľstva, pričom podiel produktívnej zložky je 60,9 %.

Tabuľka 5: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín

k 31.12.2020	Počet obyvateľov	Veková štruktúra obyvateľov					
		počet			podiel (%)		
		0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Egreš	471	118	287	66	25,1	60,9	14,0

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Národnostná a konfesijná štruktúra

V národnostnom zložení obyvateľstva Egreša v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 výrazne dominovala slovenská národnosť s 83,9 % obyvateľov (381 zo 454 osôb). Výrazné zastúpenie mala v obci rómska národnosť s 15,2 % podielom (69 zo 454 osôb), nepatrné zastúpenie mala v tom čase aj maďarská a ukrajinská národnosť (zhodne po 0,2 %). U 0,4 % obyvateľov (2 osôb) národnostná príslušnosť zistená nebola.

Tieto výsledky však môžu byť mierne skreslené, nakoľko obyvatelia rómskej národnosti majú tendenciu hlásiť sa (z rôznych dôvodov) najmä k slovenskej národnosti. Podľa kvalifikovaného odhadu publikovaného v Atlase rómskych komunít (2019) žilo v obci Egreš v čase výskumu z celkového počtu 476 obyvateľov až 47 % Rómov (220 osôb zo 476).

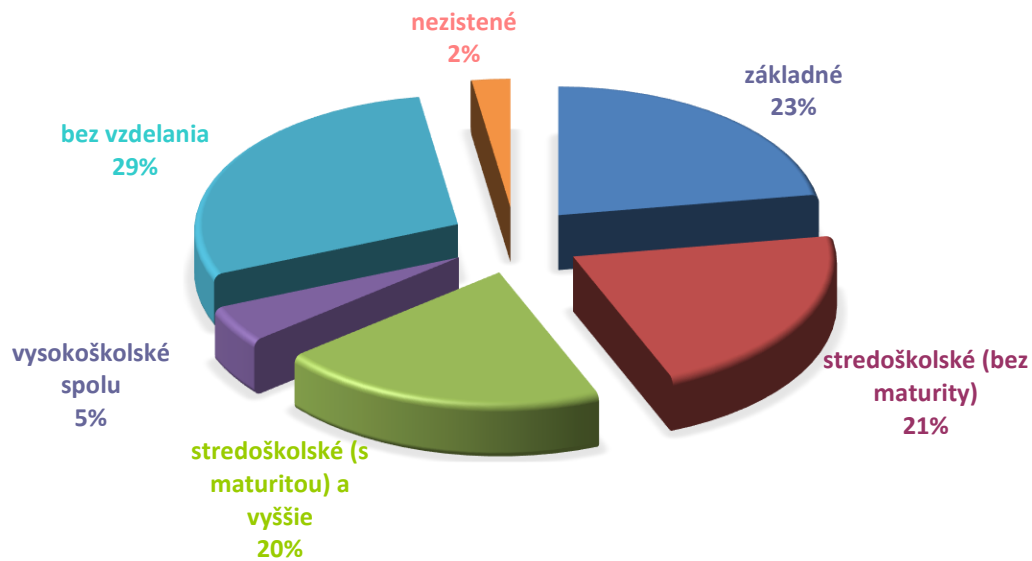
V konfesijnej štruktúre obyvateľstva v čase Sčítania 2011 prevládalo rímskokatolícke vierovyznanie s 53,1 % obyvateľov (241 zo 454 obyvateľov). Vyššie zastúpenie mala aj Gréckokatolícka cirkev (23,8 %; 108 osôb) a Reformovaná kresťanská cirkev (10,4 %; 47 obyvateľov). Iné konfesie (Pravoslávna cirkev, Evanjelická cirkev augsburského vyznania, Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia) mali len nepatrný podiel, žiadna z nich nemala podiel vyšší ako 2 %. K žiadnemu náboženstvu sa nehlásilo 9,0 % obyvateľov obce (41 osôb) a u 1,5 % obyvateľov (7 osôb) príslušnosť ku konfesiam zistená nebola (SODB 2011).

Vzdelanostná štruktúra

Podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 (SODB 2011) malo v tom čase 23 % obyvateľov obce ako najvyššie dosiahnuté vzdelanie len základné vzdelanie. Stredoškolské vzdelanie bez maturity (max. výučný list) malo 21 % a stredoškolské vzdelanie s maturitou a vyššie 20 % obyvateľov Egreša. Vysokoškolské vzdelanie malo v roku 2011 len 5 % obyvateľov obce. Samozrejme, od uvedeného Sčítania prešlo už 10 rokov, takže súčasná vzdelanostná štruktúra obyvateľstva bude proti Sčítaniu s veľkou pravdepodobnosťou pozmenená.

Graf 6: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Poz.: v kategórii „bez vzdelania“ sú zahrnuté osoby s neukončeným základným vzdelaním a deti do 16 rokov

Zdroj: SODB 2011

Nezamestnanosť

Výrazným sociálno-ekonomickým javom spojeným s existenciou trhu práce je nezamestnanosť. Tá predstavuje jednak vážny ekonomický problém, pretože reprezentuje stratenú potenciálnu hodnotu celej ekonomiky, no zároveň je i významným sociálnym indikátorom, pretože, ako to dokazujú viaceré štúdie, je spojená s takými spoločenskými javmi, ako je zvýšená rozvodovosť, kriminalita, zlé mentálne a fyzické zdravie, rôzne sociálno-patologické javy a pod.

Existencia nezamestnanosti má teda silný vplyv na život samotných nezamestnaných. Strata zamestnania prináša pre jednotlivca rôzne negatívne dôsledky, ktoré sa netýkajú len poklesu životnej úrovne, spojeného s poklesom príjmu, ale aj výrazných zmien v každodennom živote, spoločenských vzťahoch, hodnotách, v sociálnych inštitúciách (najmä v rodine). Nezamestnaní majú menej priestoru pre prijímanie zásadných rozhodnutí o svojom živote a menšiu šancu rozvíjať svoje zručnosti. S výskytom nezamestnanosti, najmä dlhodobej, hrozí pre jednotlivca riziko asociálneho správania, spôsobené nadbytkom času, nudou, nedostatkom programu a povinností a vylúčením zo spoločnosti. Medzi najcitlivejšie a najzávažnejšie dôsledky nezamestnanosti patrí výskyt chudoby. Chudoba a nezamestnanosť sú totiž veľmi úzko korelujúce fenomény, spôsobujúce jednotlivcom ťažké sociálne a psychologické dôsledky.

Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci Egreš za posledných 10 rokov pohyboval v rozmedzí 32 až 58. Miera nezamestnanosti sa teda v obci v ostatnom období pohybovala v rozpätí od 16,6 % (2018) po 30,1 % (2012 a 2016), pričom k 31.12.2020 bola na úrovni 20,2 %. Pre porovnanie, k 31.12.2020 bola miera nezamestnanosti v okrese Trebišov 15,9 %, v Košickom kraji bola na úrovni 11,7 % a v Slovenskej republike 8,3 %. V okolitých okresoch, s ktorými okres Trebišov susedí, bola nasledovná: Košice-okolie 13,2 %, Michalovce 14,0 % a Vranov nad Topľou 16,8 %.

Tabuľka 6: Vývoj nezamestnanosti v obci

k 31.12.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet UoZ	57	58	50	54	51	58	43	32	39	39
Miera nezamestnanosti* (%)	29,5	30,1	25,9	28,0	26,4	30,1	22,3	16,6	20,2	20,2

* Na výpočet miery nezamestnanosti bol použitý jediný dostupný údaj o ekonomicky aktívnom obyvateľstve v obci, ktorý pochádza zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, UPSVaR, vlastné spracovanie

Na konci roku 2020 bolo v obci Egreš prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaných 39 uchádzačov o zamestnanie. Z tohto počtu bolo 17 mužov (43,6 %) a 22 žien (56,4 %). Ako ukazuje nasledujúca tabuľka, problémy s nezamestnanosťou majú v obci najmä staršie vekové skupiny obyvateľstva.

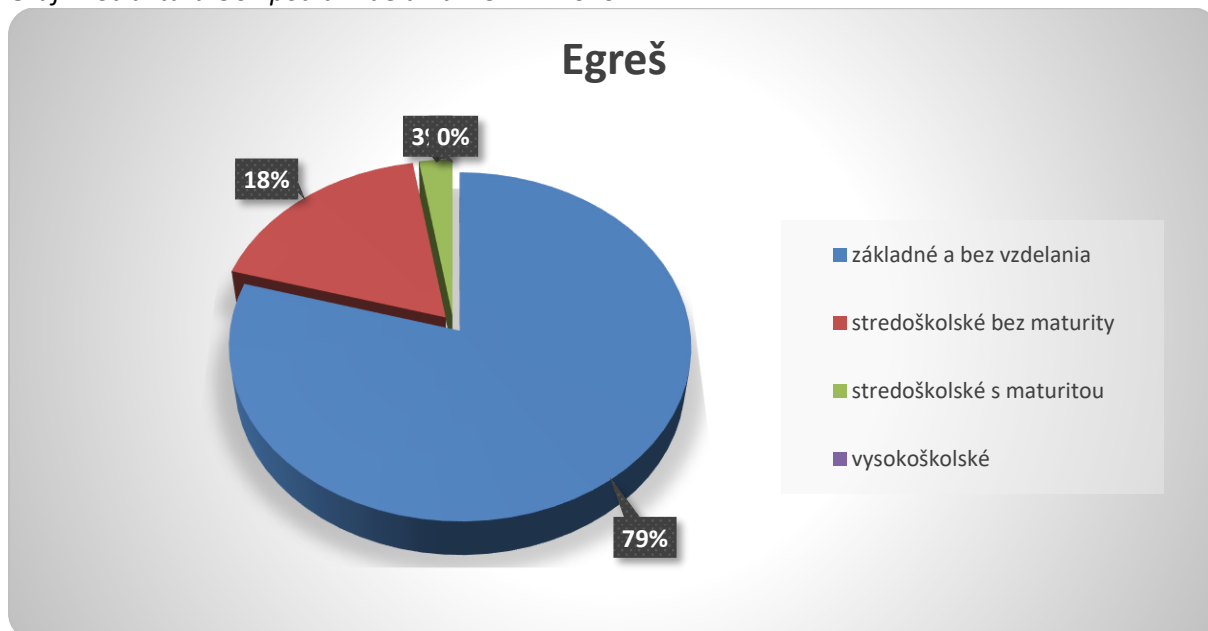
Tabuľka 7: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2020

do 19 r.		20-29 r.		30-39 r.		40-49 r.		50-59 r.		nad 60 r.		UoZ spolu	
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
4	10,3	7	17,9	6	15,4	11	28,2	10	25,6	1	2,6	39	100

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce. Z tohto hľadiska je v Egreši veľmi negatívnu skutočnosť, že z 39 uchádzačov o zamestnanie na konci roku 2020 bolo až 79 % UoZ (31 osôb) s najvyšším ukončeným vzdelaním základným alebo bez vzdelania.

Graf 7: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2020

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

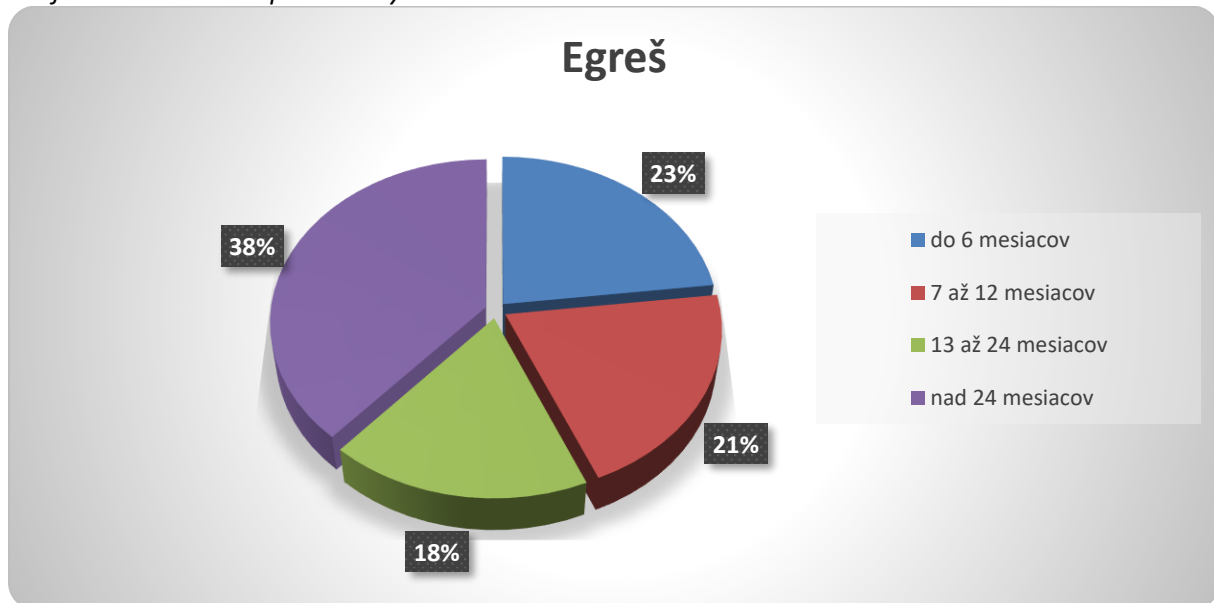
Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie patrí medzi najvýznamnejšie parciálne indikátory, poukazujúce na „zdravie“ ekonomickej a sociálnej sféry v tom – ktorom regióne. S nepriaznivou štruktúrou UoZ podľa doby evidencie (tzn. s vysokým podielom dlhodobo nezamestnaných osôb – nad 12 mesiacov) sa spájajú výrazné problémy ekonomického a sociálneho

charakteru (vysoké sociálne dávky, „neschopnosť“ zamestnať takýchto obyvateľov, chudoba, sociálno-patologické javy a pod.). Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie sa sleduje predovšetkým podiel dlhodobo nezamestnaných osôb na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie, keďže dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi výrazne negatívne ukazovatele socioekonomického rozvoja (resp. zaostalosti) daného regiónu.

V Slovenskej republike sa podiel krátkodobo nezamestnaných (menej ako 7 mesiacov) v roku 2020 pohyboval na úrovni cca 40 %, podiel strednodobo nezamestnaných (7 – 12 mesiacov) na úrovni cca 25 % a podiel dlhodobo nezamestnaných okolo úrovne 35 % (pričom Slovenská republika a špeciálne regióny východného Slovenska vykazujú dokonca najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov v rámci všetkých regiónov Európskej únie). V Egreši bol k 31.12.2020 podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov (nad 12 mesiacov) až 56 %, pričom až 38 % (15 UoZ) z celkového počtu UoZ bolo nezamestnaných viac ako 2 roky.

Graf 8: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2020

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa klasifikácie zamestnaní (KZAM) nám zatrieduje nezamestnaných do skupín podľa toho, aký charakter malo pracovné miesto, ktoré zaujímal terajší uchádzač o zamestnanie bezprostredne pred tým, než bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Jednotlivé zamestnania sú v KZAM rozdelené do tried podľa charakteru práce, zložitosti, zodpovednosti a kvalifikačnej náročnosti práce. Pri KZAM sa dôraz kladie na charakter pracovného miesta a nie na to, či zamestnanec v konkrétnom zamestnaní je viac alebo menej kvalifikovaný ako iný zamestnanec v rovnakom zamestnaní.

Najvyšší podiel v štruktúre UoZ podľa KZAM majú v Egreši osoby bez pracovného zaradenia (22 z 39 UoZ; 56,4 %). To sú najmä tie osoby, ktoré predtým nikde nepracovali (teda absolventi, ženy, ktoré boli hneď po skončení štúdia na materskej/rodičovskej dovolenke, dlhodobo nezamestnané osoby, ktoré si doteraz žiadne zamestnanie nenašli a pod.).

Druhú najvýznamnejšiu skupinu tvoria pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (11 UoZ z 39; 28,2 %). Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci sú tí UoZ, ktorí v poslednom zamestnaní vykonávali práce vyžadujúce si vedomosti na úrovni základnej školy (ako napr. jednoduché a rutinné práce vyžadujúce ručné nástroje a fyzickú silu – upratovanie, čistenie, kopanie jám, zametanie ulíc, stráženie majetku, ručné balenie, manipulácie s nákladmi, dokladanie tovaru, pomocné práce, likvidovanie odpadov a pod.).

Tabuľka 8: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.12.2020

Trieda KZAM	Počet UoZ	Podiel (%)
0 - Príslušníci ozbrojených síl	0	0,0
1 - Zákonnodarcovia, riadiaci pracovníci	0	0,0
2 - Špecialisti	0	0,0
3 - Technici a odborní pracovníci	1	2,6
4 - Administratívni pracovníci	1	2,6
5 - Pracovníci v službách a obchode	3	7,7
6 - Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	1	2,6
7 - Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	0	0,0
8 - Operátori a montéri strojov a zariadení	0	0,0
9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	11	28,2
N/A - neurčené	22	56,4
Spolu	39	100,0

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Domový a bytový fond

Charakteristika bytového fondu v Egreši nie je dobrá. Podľa SODB 2011 je veľká väčšina bytov obývaná vlastníkom daného bytu (78 z 91; 86 %), no len 82 % všetkých bytov malo v čase Sčítania v roku 2011 tečúcu vodu (75 z 91). V obci sa nachádzajú najmä veľmi veľké byty (s 5 a viac obytnými miestnosťami). Väčšina bytov v obci bola postavená počas socializmu.

Tabuľka 9: Byty podľa formy vlastníctva a systému dodávky vody

	byty obývané vlastníkom	družstevné byty	byty v nájme	iná forma vlastníctva bytu	nezistené	Spolu
v obytnej jednotke je tečúca voda	73	0	0	1	1	75
v obytnej jednotke nie je tečúca voda	5	0	1	10	0	16
nezistené	0	0	0	0	0	0
Byty spolu	78	0	1	11	1	91

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka 10: Byty podľa obytných miestností

1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 a viac obytných miestností	nezistené	Spolu bytov
0	11	9	27	44	0	91

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka 11: Byty podľa obdobia výstavby

	pred r. 1919	1919-1945	1946-1990	1991-2000	2001-2011	nezistené	spolu
počet bytov	0	7	76	7	0	15	105

Zdroj: SODB 2011

Okrem samotnej centrálnej časti obce (intravilánu) patrí k Egrešu aj miestna časť Čalovka, ktorá sa nachádza na vjazde do Egreša smerom od Zemplínskej Teplice

Samozrejme, všetky vyššie uvedené údaje boli získané v roku 2011 a odvtedy sa situácia v oblasti bývania v obci zlepšila. Problémovou z hľadiska bývania je v obci najmä segregovaná osada, lokalizovaná západne od intravilánu obce. Táto osada je charakteristická vysokou koncentráciou rómskeho obyvateľstva. V ostatných rokoch však došlo zo stavebno-technického hľadiska k výraznému zlepšeniu v tejto lokalite, keď došlo k vysporiadaniu pozemkov a výstavbe 7 rodinných domov, ktoré tak sú riadne skolaudované. Vlastníkom pozemkov aj týchto 7 rodinných domov je obec Egreš. Táto legálna výstavba so sebou priniesla viacerým miestnym obyvateľom z hľadiska rozvoja bývania a zvyšovania kvality života viaceré benefity (napr. možnosť legálne sa napájať na inžinierske siete a pod.). Na druhej strane, v osade sa ešte stále nachádza viacero chatrčí, vybudovaných ako čierne stavby, ktoré sú zo stavebno-technického hľadiska absolútne nevyhovujúce.

Územný plán obec vypracovaný nemá (z dôvodu nízkeho počtu obyvateľov nemá takúto zákonnú povinnosť). Z hľadiska racionálneho koordinovania budúceho rozvoja svojho územia je však vhodné, aby obec územný plán dala vypracovať.

Dopravná infraštruktúra

Z aspektu pripojenia obce na medzinárodné a rýchlostné cestné a železničné komunikácie je poloha Egreša pomerne nevýhodná. Najvýznamnejšia cestná komunikácia SR (diaľnica D1), ako aj významný železničný uzol, sa nachádzajú až v Košiciach. Najbližšie letisko medzinárodného významu sa nachádza rovnako v Košiciach.

Katastrom obce Egreš prechádza železničná trať spájajúca Trebišov (a ďalší región Zemplína východne od Trebišova) s Košicami. Železničná zastávka však v Egreši vybudovaná nie je, najbližšia je v Čelovciach.

Samotná obec Egreš leží na ceste II. triedy č. 552, ktorá prechádza stredom intravilánu Egreša a ktorá je v správe Košického samosprávneho kraja. Na túto cestu II. triedy sa napájajú miestne komunikácie. Väčšina miestnych komunikácií v Egreši má bezprašnú povrchovú úpravu s rôznym šírkovým usporiadaním. Kvalita niektorých miestnych ciest v obci je na slabšej úrovni (najmä okolo cintorína). Odstavné parkovacie plochy pre osobné automobily sa v obci nachádzajú na miestach s vyššou koncentráciou automobilov – pri obecnom úrade, pri predajni rozličného tovaru a pri cintoríne. Verejná autobusová doprava ponúka obyvateľom obce až 3 zastávky (2 v intraviláne obce a 1 v časti Čalovka).

Chodníky sú v obci vybudované pozdĺž takmer celej hlavnej komunikácie (cesta II/552), a to po oboch stranách. Ďalšie chodníky sú vybudované popri niektorých miestnych komunikáciách. Stav chodníkov je však už horší, vyžadujú si rekonštrukciu.

Technická infraštruktúra

Technickú infraštruktúru má obec vybudovanú na slabšej úrovni. Verejný vodovod je vybudovaný len v centrálnej časti obce, na vodovod nie je napojená časť Čalovka ani domy v osade. Vlastníkom verejného vodovodu je obec, prevádzkovateľom je Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Kanalizácia ani ČOV nie je v obci vybudovaná vôbec. Odvádzanie splaškových vôd sa realizuje do žúmp, ktoré sú následne ich majitelia povinní vyprázdňovať v súlade so zákonom o vodách. Samosprávne orgány obce Egreš sa však spolu s ďalšími 5 obcami plánujú uchádzať o externé zdroje, ktorými by sa pre všetkých 6 obcí spoločne mohla realizovať výstavba kanalizácie, vrátane ČOV. Nakoľko z finančného hľadiska ide o extrémne náročný projekt, jeho realizácia nie je možná z vlastných prostriedkov obce, možná je výlučne s využitím externých zdrojov.

Obec je plynofikovaná, na plyn však nie sú pripojené domy v osade. Všetky časti obce sú plne elektrifikované. V Egreši funguje verejné osvetlenie, ktoré sa z dôvodu vyššej energetickej účinnosti (a úspornosti) postupne rekonštruuje a zavádza sa LED osvetlenie. Obecný rozhlas je funkčný, vybavený je bezdrôtovou technológiou. V Egreši je dostupný mobilný signál aj internetové pripojenie.

Tabuľka 12: Vybavenie technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	
vodovod	áno*
kanalizácia	nie
ČOV	nie
plyn	áno**
elektrina, verejné osvetlenie	áno
obecný rozhlas	áno
mobilný operátor	áno
internet	áno

* nie je dostupný v časti Čalovka ani v osade

** nie je dostupný v osade

Zdroj: Obecný úrad

Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra, služby

Obyvatelia Egreša musia za základnou zdravotnou starostlivosťou dochádzať, nakoľko obvodné ambulancie základnej zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov obce Egreš sa nachádzajú v iných obciach (ambulancia praktického lekára pre dospelých a zubná ambulancia v Zemplínskej Teplici, praktický lekár pre deti a dorast a gynekológ v Trebišove). Ďalšie špecializované zdravotné ambulancie sa nachádzajú v okolitých mestách.

Najbližšia stanica Hasičského a záchranného zboru (profesionálnych hasičov), ako aj stanica rýchlej zdravotníckej pomoci sídli v Trebišove. V Egreši nie je zriadený Dobrovoľný hasičský zbor obce (DZH-O) a nefunguje tu ani občianske združenie dobrovoľných hasičov.

Spomedzi základných služieb je v obci k dispozícii jedna predajňa rozličného tovaru, pohostinské služby a pneuservis. Nenachádza sa tu pošta ani bankomat. Najbližšie pobočky banky a zdravotnej poisťovne sa nachádzajú v Trebišove.

Tabuľka 13: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2021)

Praktický lekár pre dospelých	nie	Zariadenie sociálnych služieb	nie
Praktický lekár pre deti a dorast	nie	Pošta	nie
Stomatologická ambulancia	nie	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Gynekologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekáreň	nie	Stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	Dobrovoľný hasičský zbor obce	nie

Zdroj: Obecný úrad

Z hľadiska poskytovania sociálnych služieb (na základe zákona o sociálnych službách) nie je v obci registrovaná žiadna sociálna služba. Obec Egreš však zabezpečuje svojim obyvateľom nasledovnú sociálnu pomoc:

- **posudková činnosť na účely odkázanosti na sociálnu službu:** povinná činnosť, ktorú obec v prípade potreby zabezpečuje na základe zákona o sociálnych službách;
- **základné sociálne poradenstvo:** v prípade potreby poskytovanie potrebných informácií jednotlivcom;

V obci nepôsobia žiadni iní verejní poskytovatelia sociálnych služieb.

Okrem vyššie uvedených služieb, zabezpečovaných na základe zákona o sociálnych službách, zabezpečuje obec Egreš pre svojich obyvateľov na úseku sociálnych vecí a v záujme podpory komunitného rozvoja aj iné služby, podporu, pomoc a aktivity (na základe iných zákonov alebo všeobecne záväzných nariadení obce):

- **terénna sociálna práca:** jej hlavným cieľom je komplexné riešenie sociálnej exklúzie marginalizovaných skupín občanov žijúcich v obci. Prostredníctvom terénnej sociálnej práce obec systematicky prispieva k zlepšeniu kvality života jednotlivcov a rodín v riziku sociálneho vylúčenia. Prostredníctvom tohto projektu má obec aktuálne zamestnané dve pracovníčky;
- **menšie obecné služby:** služba poskytovaná v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, cieľom ktorej je udržiavať u miestnych dlhodobo nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky;
- **chránené pracovisko:** ide o pracovisko zriadené samosprávou obce Egreš, na ktorom sú v pracovnom pomere zamestnaní občania so zdravotným postihnutím;
- **iné opatrenia aktívnej politiky trhu práce** (napr. podľa § 50 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti): služby poskytované v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, cieľom ktorých je udržiavať, resp. rozvíjať u nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky.

Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport

V obci sa nenachádza materská škola ani základná škola. Žiaci plniaci si povinnú školskú dochádzku navštevujú základnú školu v Zemplínskej Teplici, s ktorou má obec Egreš uzavretý spoločný školský obvod. Viacero žiakov však dochádza aj do základných škôl v Trebišove. Najbližšie stredné školy, ktoré môžu študenti z Egreša navštevovať, sa nachádzajú v Trebišove a okolitých mestách.

Z hľadiska infraštruktúry kultúrnych zariadení má obec vybudovaný kultúrny dom. Ten je novo zrekonštruovaný, slúži na organizovanie rôznych kultúrno-spoločenských podujatí. Jeho súčasťou je aj kuchyňa. Z hľadiska fungovania rôznych kultúrno-spoločenských telies možno konštatovať, že v obci nepôsobí žiadna folklórna skupina ani ochotnícke divadelné teleso, v rámci ktorého by mohli miestni obyvatelia pôsobiť. Obecná knižnica v obci zriadená nie je.

V Egreši sa nachádzajú až 3 vojnové hroby (všetky z II. svetovej vojny): samostatný hrob na cintoríne, pamätník padlým, nachádzajúci sa v obecnom parku a pamätná tabuľa osadená na kultúrnom dome, ktorá je venovaná oslobodeniu obce.

Pre potreby športového vyžitia obyvateľov nemá obec vybudované žiadne športovisko ani detské ihrisko. Z tohto dôvodu je vhodné uvažovať s výstavbou športového (príp. športovo-rekreačného, oddychového a pod.) zariadenia.

Tabuľka 14: Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	áno	Telocvičňa	nie
Kino	nie	Športové ihrisko prírodné	nie
Knižnica	nie	Športové ihrisko umelé	nie
Ochotnícky divadelný súbor	nie	Detské ihrisko	nie
Folklórny súbor	nie	Športový klub	nie

Zdroj: Obecný úrad

Kultúrno-spoločenský život v obci nie je veľmi bohatý (čo však – prirodzene – súvisí s veľkosťou obce). Počas roka sa tu koná niekoľko rôznych podujatí, organizovaných pre niektoré špecifické skupiny obyvateľstva, ako aj pre širokú verejnosť.

Tabuľka 15: Kultúrno-spoločenské a športové podujatia organizované v obci počas roka

Mesiac	Podujatie
Január	- novoročné posedenie
Júl - august	- spoločenské podujatie pre deti
Október	- posedenie s dôchodcami
December	- príchod Mikuláša

Zdroj: Obecný úrad

Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka 16: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Inštitúcia	Miesto poskytovania služieb
Matričný úrad	Sečovce
Pracovisko daňového úradu	Trebišov
Pracovisko Obvodného oddelenia policajného zboru	Sečovce
Okresný súd	Trebišov
Okresný úrad	Trebišov
Pobočka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Trebišov

Zdroj: vlastné spracovanie

Bezpečnosť v obci

V intraviláne obce je zavedený monitorovací kamerový systém, ktorého súčasťou je aktuálne 25 kamier. Tie monitorujú verejné priestranstvá, budovy v majetku obce (a im príslušné priestory), ako aj problémové úseky z hľadiska cestnej premávky (napr. prechody pre chodcov a pod.).

Hospodárske pomery

Polohová atraktivita územia

V Slovenskej republike sa v plnej miere uplatňuje západo-východný gradient rozvoja, ktorý je odzrkadlením západo-východného gradientu rozvoja v Európe (v súvislosti s ekonomickou výkonnosťou krajín sa v Európe spomína taktiež severo-južný gradient rozvoja). Na Slovensku sa daná skutočnosť prejavuje tým spôsobom, že najvyspelejšie regióny sa nachádzajú v jeho západnej a najzaostalejšie v jeho východnej časti, pričom úroveň rozvoja smerom od západu na východ postupne klesá² (najmä čo sa týka ukazovateľov ako tvorba HDP, miera nezamestnanosti, ekonomická aktivita

² Presnejšie, v súvislosti s úrovňou rozvoja jednotlivých slovenských regiónov sa v odbornej literatúre spomína rozdelenie Slovenska na bohatý (severo) západ a chudobný (juho) východ, pričom región Zemplína patrí do tej chudobnejšej časti.

obyvateľstva, príjmy obyvateľstva, tvorba nových pracovných miest, ale aj infraštruktúrne vybavenie regiónov, kvalita domového a bytového fondu a pod). Makropolitická atraktivita obce Egřeš, ležiacej na východnom Slovensku, mimo hlavných cestných a železničných ťahov, je teda z aspektu jej potenciálu pre prítiahnutie investícií do priemyselnej výroby veľmi nízka (možno povedať, že takmer nulová).

Mezopoloha obce vo vzťahu k regionálnym ekonomickým centrami a vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre nadregionálneho významu je taktiež nevýhodná. Výrazné ekonomické centrum najbližšie k Egřešu predstavuje mesto Košice, ktoré ešte môže tvoriť rádius dennej dochádzky do zamestnania z Egřeša. Menšie ekonomické centrum predstavuje mesto Trebišov.

Ak rozdelíme ekonomické činnosti na poľnohospodárstvo, priemysel a služby, tak najväčší potenciál pre prítiahnutie prípadných investícií má obec z dôvodu svojej polohy najmä do poľnohospodárskej výroby. Priemyselná výroba nemá takmer žiadny potenciál, obec rovnako nemá vhodnú polohu na rozvoj služieb. Z tohto dôvodu je na mieste predpoklad, že obyvateľom bude obec aj naďalej poskytovať najmä obytnú funkciu.

Poľnohospodárstvo a priemysel

V štruktúre poľnohospodárskej pôdy v katastri obce dominuje orná pôda (417,4 ha), menšie plochy zaberajú aj trvalé trávne porasty (73,5 ha). V poľnohospodárskej výrobe má teda vzhľadom k rozsiahlejším plochám ornej pôdy, ako aj k vhodným agro-klimatickým podmienkam, veľmi priaznivé podmienky najmä rastlinná poľnohospodárska výroba. V katastri obce hospodária dva subjekty poľnohospodárskej veľkovýroby – spoločnosť AGROPODNIK SLAMOZ, s.r.o. a spoločnosť ABG Trebišov, s.r.o. Okrem nich v obci hospodária aj samostatne hospodáriaci roľníci.

Tabuľka 17: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2020; v ha)

Poľnohospodárska pôda						
orná pôda	chmeľnice	vinice	záhrady	ovocné sady	TTP	spolu
417,4	0,0	0,0	10,3	0,0	73,5	501,2
Nepoľnohospodárska pôda						
lesné pozemky	vodné plochy	zastavané plochy a nádvorja	ostatné plochy		Spolu	
3,8	3,7	48,4	3,2		59,0	
Celková výmera územia						560,3

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Z hľadiska priemyselnej výroby sa v Egřeši žiadne priemyselné prevádzky nenachádzajú. Nachádza sa tu len menšia remeselná stolárska dielňa.

Cestovný ruch

Cestovný ruch predstavuje interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na realizácii ktorého sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú napr. poľnohospodárstvo (v ostatnom období najmä ekologické poľnohospodárstvo a agroturistika), priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Obec Egřeš leží relatívne ďaleko od atraktívnych prírodných turistických regiónov, ktorými sú najmä národné parky, chránené krajinné oblasti, vodné nádrže a pod. Obec teda z hľadiska prítiahnutia turistov nemá veľmi výhodnú polohu, keďže významné oblasti cestovného ruchu v okolí sú od obce značne vzdialené (resp. – inak povedané – ak chce turista takéto územia navštíviť, v ponuke ubytovania konkurujú Egřešu iné obce, ktoré majú pre návštevu území lepšiu východiskovú polohu).

Pomerne vzdialené od obce sú aj pamiatky, ktoré v rámci návštevnosti majú najvyššiu prestíž a význam – kultúrne a prírodné pamiatky, zapísané na Zoznamoch svetového dedičstva UNESCO. Z kultúrnych

pamiatok UNESCO sa najbližšie k Egrešu nachádzajú najmä drevené kostolíky na severovýchodnom Slovensku a súbor pamiatok UNESCO na Spiši. Aj tieto sú však od obce vzdialené.

Hoci turisticky najvýznamnejšie a najviac navštevované lokality cestovného ruchu v rámci Slovenska sú od obce Egreš značne vzdialené, v blízkej oblasti Tokaja sa z pohľadu lokalizačných predpokladov rozvoja CR nachádza viacero turisticky zaujímavých lokalít, spojených najmä s pestovaním viniča a vinárstvom.

Medzi lokalizačné predpoklady CR patria aj kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré taktiež prispievajú k atraktivite okolitého regiónu a významne zvyšujú jeho návštevnosť. Počas roka sa takýchto podujatí koná v okolitom regióne viacero (tieto sú však situované najmä do oblasti Tokaja a Košíc). Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu (prírodné aj umelo vytvorené) sú teda v okolitom regióne na priemernej úrovni.

Lokalizačné predpoklady rozvoja CR priamo v katastri obce Egreš sú zatiaľ na slabej úrovni. V obci nie je žiadna ponuka ubytovacích a stravovacích služieb pre turistov. Veľmi obmedzená je aj ponuka možností trávenia voľného času. Nachádza sa tu vojnový hrob, pamätník a pamätná tabuľa (venované obdobiu II. svetovej vojny) – tie však sami osebe návštevnosť turistov obci nezabezpečia. Z hľadiska realizačných predpokladov CR by potenciálni turisti nemohli využívať žiadne športovo-rekreačné zariadenia (nakoľko sa v obci žiadne nenachádzajú).

V nadväznosti na všetky vyššie uvedené skutočnosti možno skonštatovať, že cestovný ruch v obci Egreš s najvyššou pravdepodobnosťou v blízkej budúcnosti nebude odvetvím, ktoré by pre jej obyvateľov zabezpečovalo dostatok príjmov.

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Predchádzajúci *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja* mala obec Egreš spracovaný na roky 2008-2013. V ďalšom období (2014-2020) obec žiadny program rozvoja vypracovaný nemala. Z tohto dôvodu je hodnotenie predchádzajúceho programu rozvoja bezpredmetné.

Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Cieľom Ex – ante hodnotenia stavu projektovej pripravenosti investícií je analyzovať súčasný stav pripravenosti investičných zámerov a možnosti ich financovania z rôznych zdrojov. V nasledujúcom formulári sú uvedené len tie investičné zámery, na ktoré má obec v čase vypracovania tohto PRO (zima 2021/2022) už spracovanú príslušnú dokumentáciu (resp. už má podanú žiadosť o NFP a čaká na vyhodnotenie). Súhrn všetkých investičných aj neinvestičných zámerov obce na nasledujúce obdobie je uvedený v ďalšej časti dokumentu (pozri najmä formuláre P1, P2 a F2).

Formulár 3 (A7): Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti investícií k termínu vypracovania nového PRO (pipe_line)																				
v tis. EUR																				
por. č.	Politika – oblasť*	Názov investície	Klasifikácia stavby - triedy	Rok začatia-plán	Technická príprava mesiac/rok	Cena podľa stavebného zámeru		Navrhovaný objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov									
				Rok dokončenia-plán		ÚR:	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov celkom	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje	Iné zdroje
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1	H	Rekonštrukcia a miestnej komunikácie okolo cintorína	2112 - Miestne komunikácie	2022-2023	-	100,0	100,0	2022-2023	100,0	100,0										

* H – Hospodárska, S – Sociálna, E – Environmentálna politika

Zdroj: MDVRR 2015, obecný úrad

A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie v kontexte tohto Programu rozvoja predstavuje pre obec tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť. V makroregionálnej mierke je dôležitým činiteľom rozvoja obce európsky rozvojový koncept „Red octopus“, ktorý stanovuje hlavné rozvojové centrá Európy. Ide o tzv. „červenú chobotnicu“ (pomenovanie podľa tvaru tejto rozvojovej siete), ktorá spája najrozvinutejšie európske sídelné a aglomeračné centrá a centrá, ktoré majú najväčší potenciál ďalšieho rozvoja. Jedno z ramien „červenej chobotnice“ prechádza aj Slovenskom, avšak len jeho juhozápadnou časťou. Obec Egreš je teda od tohto ramena značne vzdialená.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá osídlenia pre Egreš predstavujú mestá Trebišov (2a. skupina centier osídlenia) a Sečovce (4. skupina centier osídlenia).

Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych potrieb.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

- rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu rýchlostného typu,
- rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami osídlenia prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
- rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Z pohľadu rozvoja územia Slovenska najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice (o. i.) severoslovenským dopravným koridorom cez Žilinu, Poprad a Prešov. Egreš teda leží pomerne ďaleko tejto osi a z tohto dôvodu nemožno očakávať nejaký priaznivý rozvojový impulz pre obec z vonkajšieho prostredia prostredníctvom súkromných investorov (ktorí by vytvorili nové pracovné miesta v obci alebo v jej blízkosti).

Veľmi dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je aj stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej priemet do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (čo pre Slovensko znamenalo roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej politiky založenú na rovnomernom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom (tzv. „pokropením regiónov investíciami“, kde každá samospráva mala rovnaký prístup k týmto fondom). Od programovacieho obdobia 2007 - 2013 sa však už stratégia regionálnej politiky EÚ zmenila, keďže táto sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencieschopné a majú najväčší potenciál rozvoja (týmto opatrením

sa taktiež sledovalo posilnenie vonkajšej konkurencieschopnosti EÚ ako celku voči ostatným aktérom vo svetovom hospodárstve). Jednotlivými krajinami vytýčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pólov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia (teda do zaostalejších oblastí v ich okolí). Na Slovensku tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe Konceptie územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu (niektoré mestá a obce v ich bezprostrednom zázemí), pričom najväčšia časť podpory zo štrukturálnych fondov smeruje práve do nich.

Jednu z foriem pomoci pre okres Trebišov predstavuje vládna podpora najmenej rozvinutých okresov (medzi ktoré okres Trebišov patrí). V rámci tejto podpory si najprv okres definuje svoje priority a stratégiu (v tzv. Akčnom pláne), ktorá by mala napomôcť (najmä) ekonomicky ho pozdvihnúť a následne sa po schválení vládou začínajú rozbiehať rôzne rozvojové aktivity. Určitá forma pomoci pre obec Egreš by teda mohla prísť aj touto cestou.

Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom pre oblasť trebišovského okresu by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k tomuto regiónu (keď už nie priamo v ňom). Skúsenosti však ukazujú, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä do trojuholníka Bratislava – Trnava – Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Do oblasti Trebišova smerovala len úplne minimálna časť investičnej pomoci vlády. Z prostredia investičnej pomoci teda len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región v blízkej budúcnosti. Spomínaná politika územnej podpory vo forme investičnej pomoci a množstvo ďalších faktorov (napr. faktor sídelnej hierarchie, faktor makropolitikovej atraktivity, faktor veľkej dopravnej infraštruktúry, faktor historickej marginality, faktor depresnosti priľahlých prihraničných regiónov a pod.; Korec 2005) prispeli (a naďalej prispievajú) k veľmi nerovnovážnemu regionálnemu vývoju v rámci Slovenska, keď sa medzi jednotlivými jeho regiónmi vytvorili pomerne výrazné regionálne disparity. Vytvorila sa tak významná priestorová polarizácia spoločnosti s existenciou centier na strane jednej a periférií (vnútorných aj prihraničných periférnych regiónov) na strane druhej. V takomto periférnom regióne (z pohľadu celého Slovenska) leží aj obec Egreš.

Členstvo obce v organizáciách

Obec Egreš je členom 5 združení, ktoré vznikli za rôznym účelom, majú rôzne ciele a prostredníctvom ktorých sa obec snaží uplatňovať a presadzovať svoje záujmy:

- „Združenie miest a obcí Slovenska“ (ZMOS) – organizácia zastupujúca záujmy samospráv na celoslovenskej úrovni;
- „Združenie miest a obcí regiónu Južného Zemplína“ – organizácia zastupujúca záujmy samospráv na regionálnej úrovni;
- „Združenie obcí BOCOV II“ – záujmové združenie obcí, založené za účelom zlepšenia služieb v oblasti životného prostredia, spočívajúceho vo vyvíjaní činností smerujúcich k výstavbe kanalizácie a čističky odpadových vôd. Obec Egreš je jednou zo 6 zakladajúcich obcí tohto združenia (spolu s obcami Zemplínska Nová Ves, Stanča, Čelovce, Plechotice a Nižný Žipov);
- Miestna akčná skupina „MAS Roňava“ – verejno-súkromné partnerstvo rôznych organizácií (obcí, podnikov, podnikateľov, občianskych združení, neziskových organizácií a pod.), vytvorené za účelom zlepšovania kvality života v území združenia (územie obcí, ktoré sú členmi tohto združenia), posilnenia ekonomického prostredia, zhodnotenia kultúrneho a prírodného dedičstva a podpory trvalo udržateľného rozvoja;
- „Mikroregión Roňava“ – združenie obcí, presadzujúce záujmy členských obcí.

Štrukturálne fondy v programovom období 2014-2020 a v období 2021-2027

Jednou z možných ciest získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií (okrem ďalších možných zdrojov, uvedených v časti „Indikatívny finančný plán“) sú Európske štrukturálne a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne a investičné fondy sú z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplnkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z EŠIF hlavným zdrojom financií, bez ktorého by len ťažko boli samosprávy schopné financovať svoje rozvojové investičné projekty. V programovom období EÚ 2014 – 2020 čerpá Slovensko európske štrukturálne a investičné fondy v rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a v rámci Cieľa Európska územná spolupráca. Nakoľko v čerpaní eurofondov platí pravidlo n+3, finančné prostriedky z programového obdobia 2014 – 2020 je možné čerpať do konca roku 2023.

V rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti sa čerpajú financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

- Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP),
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ),
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II),
- OP Výskum a inovácie (OP VaI),
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP),
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS),
- Technická pomoc,
- Program rozvoja vidieka,
- Rybné hospodárstvo.

V rámci Cieľa Európska územná spolupráca čerpá Slovensko financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

Programy cezhraničnej spolupráce

- SK – CZ 2014 – 2020,
- SK – AT 2014 – 2020,
- PL – SK 2014 – 2020,
- SK – HU 2014 – 2020,
- ENI HU – SK – RO – UA 2014 – 2020.

Programy nadnárodnej spolupráce

- Stredná Európa,
- ETC Dunaj.

Programy medziregionálnej spolupráce

- INTERREG,
- ESPON,
- INTERACT,
- URBACT.

V čase vzniku tohto PRO (december 2021 / január 2022) ešte nie je schválená Partnerská dohoda medzi Slovenskom a EÚ na nastávajúce programové obdobie 2021 – 2027, a teda ani Operačný program Slovensko. Nie je ešte definitívne známe aké konkrétne ciele a priority budú prostredníctvom EŠIF podporované (tieto skutočnosti sú aktuálne predmetom negociácií medzi SR a EÚ). Z tohto dôvodu nie je možné analyzovať možné zdroje podpory v rámci EŠIF v budúcom programovom období, ktoré by obec Egreš mohla využiť.

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Formulár 4 (A8): STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania – aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štrukturálna politika Európskej únie	Zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Legislatívne zmeny	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Tá bola vypracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov obce.

SWOT analýza

Formulár 5 (A10): SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • žiadne problémové lokality z hľadiska potenciálu záplav • pozitívny vývoj prirodzeného pohybu obyvateľstva • pomerne priaznivá veková štruktúra obyvateľstva • aktivita samosprávy z hľadiska zlepšovania životnej úrovne Rómov (vysporiadanie pozemkov a výstavba rodinných domov) • vybudované chodníky popri hlavnej ceste • zriadené chránené pracovisko • široký a spoľahlivo fungujúci kamerový systém v obci • vhodné podmienky pre realizáciu poľnohospodárskej výroby • intenzívne využívanie poľnohospodárskej pôdy v katastri obce • aktivita a výborná pripravenosť obce na získanie financií na realizáciu investičných akcií z externých dotačných zdrojov (množstvo pripravených projektových dokumentácií) 	<ul style="list-style-type: none"> • pomerne nízka úroveň vytriedenia komunálnych odpadov • veľké množstvo odpadkov voľne pohodených na zemi v osade • negatívny vývoj migračného pohybu obyvateľstva • stagnácia počtu obyvateľov • vysoká miera nezamestnanosti • veľmi nepriaznivá štruktúra UoZ podľa vzdelania, doby evidencie a klasifikácie zamestnaní • slabšia charakteristika domového fondu • existencia segregovanej osady s výrazne horšími životnými podmienkami • nižšia kvalita technického stavu chodníkov a niektorých miestnych komunikácií • slabšie vybudovaná základná technická infraštruktúra (vodovod len v intraviláne, kanalizácia a ČOV vôbec) • slabšia dostupnosť služieb priamo v obci • absencia škôl a školských zariadení priamo v obci • slabšia ponuka kultúrno-spoločenských podujatí v obci počas roka • žiadne športové zariadenia v obci • veľmi nízky potenciál rozvoja cestovného ruchu v obci • nevýhodná poloha obce vzhľadom na nadradenú dopravnú infraštruktúru (diaľnica, železnica) • slabá makropolohová atraktivita územia • málo rozvinutá miestna hospodárska základňa • nevýhodná poloha obce pomerne ďaleko od centier zamestnanosti (urbánnych centier) • veľmi slabé predpoklady rozvoja cestovného ruchu • nezrealizovaný projekt pozemkových úprav
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • zvýšenie úrovne vytriedenia odpadov • výstavba základnej technickej infraštruktúry (rozšírenie vodovodu, výstavba kanalizácie, ČOV) • realizácia projektu pozemkových úprav • využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov na realizáciu rozvojových aktivít • možnosti podpory nezamestnaných občanov v rámci AOTP (menšie obecné služby, regionálna zamestnanosť...) 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ • vysoká administratívna náročnosť pre získanie financií z EŠIF • neustále zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie z hľadiska paralelného zvyšovania zdrojov (finančných, personálnych)

Zdroj: vlastné spracovanie

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja:

- podpora marginalizovaných rómskych komunít
- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva
- využitie zdrojov z EŠIF na realizáciu investičných a neinvestičných projektov, aktivita obce pri realizácii rozvojových projektov
- rozvoj poľnohospodárskej výroby

Hlavné disparity rozvoja:

- emigrácia obyvateľstva – z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, a to z dôvodu absencie ponuky pracovných miest, slabej ponuky trávenia voľného času a nedostatku možností bývania
- nízky potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby – z dôvodu málo výhodnej polohy vo vzťahu k ekonomickým centráram a nadradenej dopravnej infraštruktúre má obec veľmi nízky lokalizačný potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby
- slabšia ponuka pracovných príležitostí priamo v obci (v porovnaní s väčšími mestami) – obec nedokáže vygenerovať dostatočný počet pracovných príležitostí pre všetko svoje obyvateľstvo
- nezamestnanosť obyvateľstva – obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- slabá ponuka trávenia voľného času – v obci sa koná málo kultúrnych a športových podujatí, nie sú vybudované športové zariadenia
- veľká rozdrobenosť pozemkov a komplikovaná štruktúra vlastníckych vzťahov v katastrálnom území obce – výrazne limitujúci faktor potenciálnych rozvojových aktivít z dôvodu veľkej náročnosti z hľadiska vysporiadania vlastníckych vzťahov (napr. pre technickú infraštruktúru, budovanie chodníkov a pod.).

B-Strategická časť

Programu rozvoja obce

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj rôzne „nadradené“ stratégie, ktoré boli prijaté či už na nadnárodnej úrovni, na úrovni štátu alebo VÚC.

Na medzinárodnej úrovni je Slovenská republika viazaná najmä **Agendou 2030**. Ide o súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy. Izolované zásahy a opatrenia preto strácajú účinnosť pri ich riešení. Agenda 2030 bola prijatá členskými štátmi Organizácie Spojených národov v roku 2015 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Táto Agenda 2030 bola prijatá najmä za účelom zabezpečenia udržateľného rozvoja vo svete. Obsahuje spolu 17 cieľov, ktorých plnenie je v záujme udržateľného rozvoja potrebné naplňať.

Implementácia Agendy 2030 je na Slovensku inštitucionálne rozdelená medzi Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a Ministerstvo zahraničných vecí SR. V konzultácii s odbornou verejnosťou bola Agenda 2030 na Slovensku premietnutá do užšieho súboru šiestich prioritných oblastí, ktoré zohľadňujú špecifiká Slovenska a ktoré budú základom ďalšej strategickej a koncepcnej práce. Sú nimi:

- *Vzdelanie pre dôstojný život,*
- *Smerovanie k znalostnej a environmentálnej udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí,*
- *Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,*
- *Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy,*
- *Právny štát, demokracia a bezpečnosť,*
- *Dobré zdravie.*

Vyššie uvedené prioritné oblasti sa premietajú aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska.

Strategická časť Programu rozvoja obce Egreš na roky 2022-2030 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PRO obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Strategická vízia a strategický cieľ obce

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzeráť. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná **strategická vízia** obce Egreš:

Obec Egreš je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby.

Na dosiahnutie uvedenej strategickej vízie bude potrebné naplniť strategický cieľ rozvoja obce Egreš na roky 2022-2030. **Strategickým cieľom** rozvoja obce je

„zvýšiť kvalitu života obyvateľov obce aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľadovaní životného prostredia obce“.

Stratégia rozvoja

Cieľom strategickej časti programu je navrhnuť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Ide o návrh takých priorít a opatrení, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo tiež takých, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, avšak obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť žiaducim smerom.

Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s **Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030**, ktorá plní úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky v zmysle zákona o podpore regionálneho rozvoja. Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 definuje (okrem iného) priority, ciele a nástroje podpory regionálneho rozvoja podľa typov regiónov, miest a obcí. Je v súlade s politikou súdržnosti Európskej únie v období 2021-2027, v rámci ktorej **Európska komisia zadefinovala 5 hlavných politických cieľov politiky súdržnosti:**

1. *Inteligentnejšia Európa* – inovatívna a inteligentná transformácia hospodárstva
2. *Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa*
3. *Prepojenejšia Európa* – mobilita a regionálna pripojiteľnosť IKT
4. *Sociálnejšia Európa* – vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv
5. *Európa bližšie k občanom* – udržateľný a integrovaný rozvoj mestských, vidieckych a pobrežných oblastí prostredníctvom miestnych iniciatív.

V novom programovom období pravdepodobne nastanú v oblasti strategického plánovania a riadenia a implementácie eurofondov viaceré zásadné zmeny (v čase spracovania tohto PRO však ešte žiadne definitívne rozhodnutia prijaté neboli, všetky plánované zmeny boli ešte len v štádiu rokovanií). Doposiaľ sa programy rozvoja obcí vypracúvali na úrovni VÚC a na úrovni obcí a miest (pričom obce mali možnosť vypracovať si spoločný program rozvoja obcí). Po novom sa do strategického plánovania pridáva ďalší „medzistupeň“. Tento nový medzistupeň predstavujú tzv. **Strategicko-plánovacie regióny (SPR)**, ktorých hranice zadefinuje príslušný VÚC a schváli ustanovená Rada partnerstva kraja. Pre každý SPR sa následne vypracúva špecifická stratégia, spracovaná vo forme **integrovanej územnej stratégie (IUS)** a obsahujúca špecifické ciele a operácie, vzťahujúce sa len na to-ktoré SPR. Cieľom je zabezpečiť adresnejšie operácie a podporu regiónom na medzistupni medzi regionálnou samosprávou (VÚC) a miestnou samosprávou (obce).

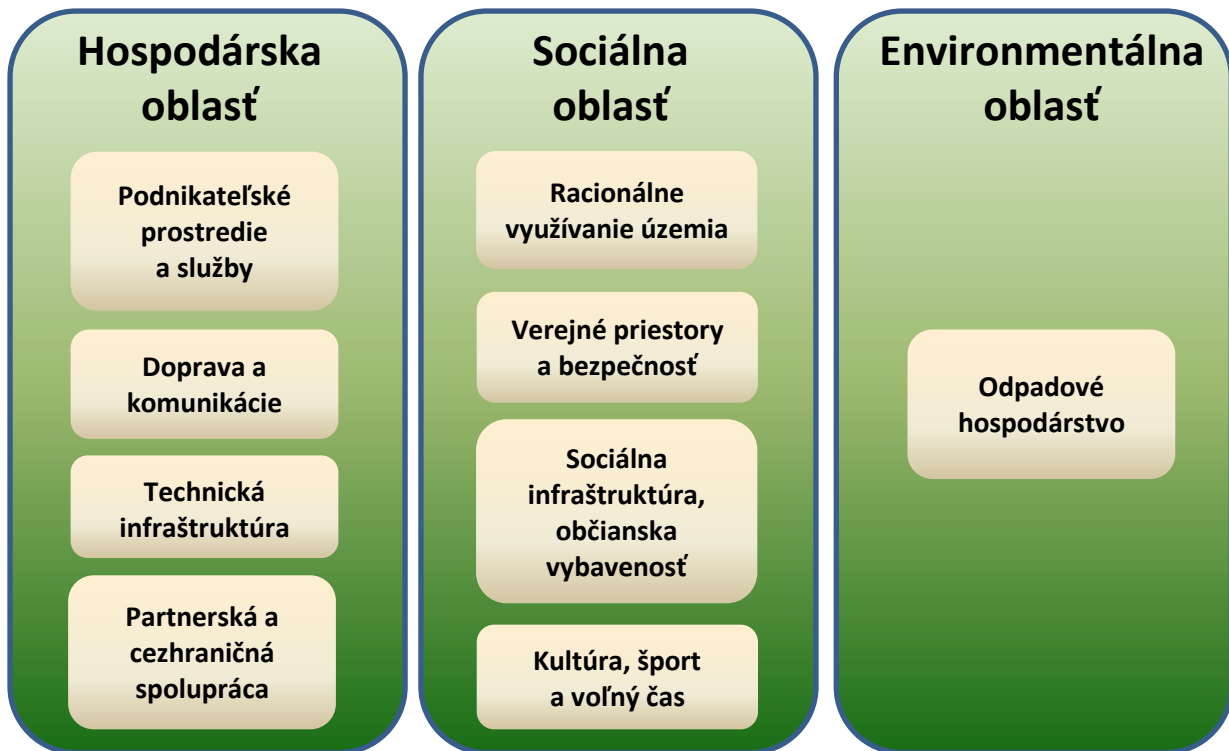
Tretí stupeň strategického plánovania budú stále tvoriť obce a mestá – tým je, samozrejme, ponechaná možnosť vypracovať si svoje vlastné PRO (ak nevyužijú možnosť vypracovať si svoj PRO ako súčasť spoločného programu rozvoja obcí). **Obec Egreš** leží v Košickom samosprávnom kraji a v programovom období 2021-2027 je **súčasťou** strategicko-plánovacieho regiónu **SPR Dolný Zemplín: Trebišovsko**.

Zmena nastáva v rámci územného rozvoja. Každý samosprávny kraj na Slovensku si v rámci svojho PRO definuje tzv. **Integrované projektové balíčky**. Tie pozostávajú z kľúčových projektov (ktorých realizácia je pre implementáciu daného projektového balíka kľúčová, nosná; bez nej by realizácia celého integrovaného balíka nemala zmysel a investície by neprinesli synergický efekt) a komplementárnych projektových balíkov (ktoré obsahujú indikatívne tematické projektové balíčky). Celý integrovaný projektový balík môže byť financovaný z rôznych zdrojov (napr. EŠIF, Plán obnovy, Fond pre spravodlivú transformáciu, tzv. Nórske fondy, úverové zdroje, vlastné zdroje, dotácie štátu a pod.). Tá časť integrovaného projektového balíka, ktorá bude financovaná len z EŠIF, sa nazýva **Integrovaná územná investícia (IUI, angl. skratka ITI)**.

Integrovaný územný rozvoj v rámci územného programu by už nemal byť realizovaný výlučne formou dopytovo-orientovaných projektov (ako tomu bolo doposiaľ). V čase spracovania tohto PRO (zima 2021/2022) zatiaľ situácia ohľadom nastavovania implementácie EŠIF v SR celkom vyjasnená nie je (verejnosti boli predstavené len úvodné návrhy). Časť IUI bude pravdepodobne schvaľovaná Radou partnerstva daného VÚC (bez potreby vyhlasovania dopytovo-orientovaných výziev; výhodou tohto spôsobu schvaľovania bude, že najprv Rada partnerstva VÚC schváli konkrétny projektový zámer na realizáciu, takže žiadateľ bude mať istotu, že jeho projektový zámer získa financie na realizáciu; potom dostane úspešný žiadateľ čas na dopracovanie a dodanie všetkej potrebnej dokumentácie, ako napr. samotná projektová dokumentácia, územné rozhodnutie, stavebné povolenie a pod.; tento prístup môže teda potenciálne ušetriť žiadateľom množstvo financií, úsilia a času – keďže tí nebudú povinní mať pripravenú celú dokumentáciu už v čase podania žiadosti o NFP, ale až po jej schválení) a časť IUI sa bude stále implementovať formou dopytovo-orientovaných výziev, vyhlasovaných štátnymi orgánmi (rovnakým spôsobom ako tomu bolo doteraz).

Pre naplnenie strategickej vízie (pozri predchádzajúcu kapitolu) si teda obec Egreš stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:

- A.) **Hospodárska oblasť** – táto prioritná oblasť pozostáva zo 4 priorít: podnikateľské prostredie a služby (podpora malého a stredného podnikania, podpora miestnej hospodárskej základne, zavádzanie inovácií, rozvoj poľnohospodárstva, rozvoj digitalizácie), doprava a komunikácie (rekonštrukcia starých a výstavba nových miestnych komunikácií a chodníkov), technická infraštruktúra (vybudovanie technickej vybavenosti obce – vodovod, kanalizácia, ČOV) a partnerská spolupráca (spolupráca s partnerskými obcami).
- B.) **Sociálna oblasť** – prioritná oblasť pozostávajúca taktiež zo 4 rozvojových priorít: racionálne využívanie územia (obstaranie územného plánu a vykonanie pozemkových úprav v katastri obce), verejné priestory a bezpečnosť (prevencia kriminality, úprava verejných priestranstiev), sociálna infraštruktúra, občianska vybavenosť (skvalitnenie občianskej vybavenosti, rekonštrukcia budov vo vlastníctve obce, podpora sociálnych služieb a komunitného rozvoja) a kultúra, šport a voľný čas (výstavba športových a oddychových zariadení, podpora kultúrnych a športových podujatí a telies).
- C.) **Environmentálna oblasť** – tretia prioritná oblasť pozostáva z 1 rozvojovej priority: odpadové hospodárstvo (realizácia opatrení na zvyšovanie úrovne vytriedenia komunálnych odpadov).

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorit, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení, projektov a aktivít, bude obec naplňať definovanú strategickú víziu rozvoja. Splnením jednotlivých cieľov a stanovených opatrení bude zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár 6 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov

Vízia			
<i>„Obec Egreš je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby“</i>			
Strategický cieľ			
<i>„zvýšiť kvalitu života obyvateľov obce aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľadovaní životného prostredia obce“</i>			
Prioritná oblasť	Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Globálny cieľ	<i>Rozvíjať vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry</i>	<i>Podporovať skvalitňovanie občianskej vybavenosti a zabezpečovať pre obyvateľov dôstojné podmienky spoločenského vyžitia</i>	<i>Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné životné prostredie</i>
Priority	<ul style="list-style-type: none"> • podnikateľské prostredie a služby • doprava a komunikácie • technická infraštruktúra • partnerská a cezhraničná spolupráca 	<ul style="list-style-type: none"> • racionálne využívanie územia • verejné priestory a bezpečnosť • sociálna infraštruktúra, občianska vybavenosť • kultúra, šport a voľný čas 	<ul style="list-style-type: none"> • odpadové hospodárstvo
Opatrenia	1.1 Podpora MSP, remeselníkov a poľnohospodárov 1.2 Rozvoj digitalizácie 1.3 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry 1.4 Zlepšenie technickej vybavenosti obce 1.5 Spolupráca s partnerskými obcami	2.1 Tvorba legislatívnych podmienok 2.2 Skvalitňovanie verejných priestranstiev, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov a prevencie kriminality 2.3 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti 2.4 Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít 2.5 Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času 2.6 Podpora spoločenského a kultúrneho života	3.1 Podpora zhodnocovania odpadov

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

C-Programová časť

Programu rozvoja obce

Programová časť PRO nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti na úrovni opatrení a aktivít. Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Opatrenia, projekty a aktivity podľa prioritných oblastí

V strategickej časti zadefinované priority v rámci troch prioritných oblastí (hospodárskej, sociálnej, environmentálnej) obsahujú viaceré opatrenia, pričom každé opatrenie pozostáva z jedného alebo viacerých projektov/aktivít. Tie sú plne v súlade s 5 hlavnými politickými cieľmi politiky súdržnosti Európskej únie na programové obdobie 2021-2027. Realizácia projektov/aktivít v rámci zadefinovaných opatrení podporí **inteligentnú transformáciu hospodárstva**, napomôže **prechodu na ekologickejšiu nízkouhlíkovú Európu**, posilní **mobilitu a digitalizáciu**, prispeje k budovaniu **sociálnejšej Európy** a posilní **miestny rozvoj** (samozrejme, myslí sa tu realizácia projektov/aktivít na území obce – pričom tieto projekty/aktivity svojím malým dielom napomôžu realizácii systémových zmien v celoslovenskom a európskom meradle).

Všetky projekty a aktivity, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcom formulári. Konkrétne činnosti, ktoré samospráva plánuje realizovať formou projektového zámeru, sú v tomto aj v ďalších formulároch uvedené ako „**Projekt**“. Činnosti, ktoré sa neplánujú realizovať formou projektového zámeru (spravidla „jednoduchšie“, menej náročné činnosti), sú uvedené ako „**Aktivita**“.

Všetky projekty a aktivity, ktoré sú v tomto PRO zadefinované, môžu byť realizované v rámci **integrovaných projektových balíkov**, zadefinovaných v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja a môžu byť taktiež zahrnuté medzi **integrované územné investície** (financované z EŠIF).

Formulár 7 (P1): Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí

Prioritná oblasť 1 – HOSPODÁRSKA	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov	<p>Aktivita: 1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci</p> <ul style="list-style-type: none"> - príprava pozemkov, budov, priestorových a technických podmienok pre vznik nových služieb a rozvoj existujúcich podnikateľských aktivít - prenájom obecných pozemkov a budov - podpora poľnohospodárskych subjektov <p>Aktivita: 1.1.2 Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov</p> <ul style="list-style-type: none"> - zavádzanie nových produktov, zlepšených procesov, využívanie nových materiálov, zlepšovanie výrobných metód
1.2 Rozvoj digitalizácie	<p>Aktivita: 1.2.1 Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizácia podporných aktivít pri zavádzaní digitálnych riešení do spoločnosti (napr. v doprave, cestovnom

	<p>ruchu, odpadovom hospodárstve, vo výrobných procesoch, pri poskytovaní elektronických služieb občanom a pod.)</p> <p>Aktivita: 1.2.2 Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizácia vzdelávacích aktivít pre zamestnancov pracujúcich v podnikoch a verejnej správe a pre miestnych obyvateľov
<p>1.3 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry</p>	<p>Projekt: 1.3.1 Rekonštrukcia miestnej komunikácie - ulica Kostolná</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - úprava povrchu miestnej komunikácie <p>Projekt: 1.3.2 Rekonštrukcia miestnej komunikácie - ulica Potočná</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - úprava povrchu miestnej komunikácie <p>Projekt: 1.3.3 Rekonštrukcia miestnych komunikácií - ulice Pri parku, Požiarnická, Alejová</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - úprava povrchu miestnej komunikácie <p>Projekt: 1.3.4 Výstavba chodníka medzi obcou a osadou Čalovka</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie chodníka pre peších, spájajúceho centrálnu časť obce s Čalovkou <p>Aktivita: 1.3.5 Oprava rigolov a chodníkov popri hlavnej ceste</p> <ul style="list-style-type: none"> - v spolupráci s KSK vyčistenie a oprava odvodňovacích rigolov - rekonštrukcia chodníkov popri komunikácii <p>Aktivita: 1.3.6 Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci</p> <ul style="list-style-type: none"> - úprava zastrešených priestorov 6 ks zastávok vrátane terénnych úprav a nástupíšť <p>Projekt: 1.3.7 Vybudovanie 3 prechodov pre chodcov, vrátane osvetlenia</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie vodorovného a zvislého označenia, osvetlenie prechodov pre chodcov

<p>1.4 Zlepšenie technickej vybavenosti obce</p>	<p>Projekt: 1.4.1 Vybudovanie verejného vodovodu v Čalovke Aktivita: - vypracovanie projektovej dokumentácie - osadenie vodovodného potrubia</p> <p>Projekt: 1.4.2 Vybudovanie verejného vodovodu v osade Aktivita: - vypracovanie projektovej dokumentácie - osadenie vodovodného potrubia</p> <p>Aktivita: 1.4.3 Výstavba výtlačníka vody na čip v osade - osadenie výtlačníka pitnej vody, - realizácia softvérového vybavenia</p> <p>Projekt: 1.4.4 Výstavba kanalizácie v obci Aktivita: - osadenie kanalizačného potrubia v celej obci - výstavba čističky odpadových vôd a pripojenie kanalizačných vetiev na ČOV</p> <p>Aktivita: 1.4.5 Zavedenie systému predplatennej elektriny v osade - v spolupráci s distribučnou spoločnosťou a predajcom elektrickej energie realizácia systému, kde si odberateľ najprv uhradí príslušný poplatok a následne môže odoberať elektrinu v množstve podľa uhradeného poplatku</p>
<p>1.5 Spolupráca s partnerskými obcami</p>	<p>Aktivita: 1.5.1 Rozvoj partnerskej spolupráce - rozvoj spolupráce s partnerskými obcami/mestami</p>
<p>Prioritná oblasť 2 – SOCIÁLNA</p>	
<p>Opatrenie</p>	<p>Projekt/Aktivita</p>
<p>2.1 Tvorba legislatívnych podmienok</p>	<p>Aktivita: 2.1.1 Obstaranie územného plánu - vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie</p> <p>Aktivita: 2.1.2 Realizácia projektu pozemkových úprav - v spolupráci so štátnou správou zrealizovanie pozemkových úprav v katastri obce</p>
<p>2.2 Skvalitňovanie verejných priestranstiev, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov a prevencie kriminality</p>	<p>Aktivita: 2.2.1 Rozšírenie kamerového systému v prípade potreby - osadenie ďalších bezpečnostných kamier za účelom prevencie kriminality v obci</p> <p>Aktivita: 2.2.2 Revitalizácia verejného priestranstva (obecný park), vrátane zvonice a pomníka - realizácia opatrení zelenej infraštruktúry (najmä úprava starej a výsadba novej zelene a pod.)</p>

<p>2.3 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti</p>	<p>Projekt: 2.3.1 Rekonštrukcia budovy hasičskej zbrojnice Aktivita: - komplexná obnova budovy (oprava strechy, zateplenie budovy, zníženie energetickej náročnosti na vykurovanie, úprava a vymaľovanie fasády, oprava rozvodov vody a elektriny, vykonanie ďalších potrebných úprav)</p> <p>Projekt: 2.3.2 Výstavba amfiteátra v areáli kultúrneho domu Aktivita: - vybudovanie vhodných priestorov na realizáciu kultúrnych podujatí v exteriéri</p>
<p>2.4 Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít</p>	<p>Aktivita: 2.4.1 V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP - spolupráca obce s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny pri realizácii projektov na úseku aktívnych opatrení trhu práce</p>
<p>2.5 Skvalitnenie ponuky športového využitia a trávenia voľného času</p>	<p>Projekt: 2.5.1 Výstavba multifunkčného ihriska (vrátane majetkového vysporiadania pozemkov) Aktivita: - vybudovanie exteriérových priestorov na realizáciu športových aktivít</p> <p>Projekt: 2.5.2 Vybudovanie detského ihriska pri multifunkčnom ihrisku Aktivita: - vybudovanie exteriérových priestorov na realizáciu voľnočasových aktivít - osadenie preliezok, hojdačiek a ďalších prvkov na hranie detí</p>
<p>2.6 Podpora spoločenského a kultúrneho života</p>	<p>Aktivita: 2.6.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí - podpora kultúrnych podujatí - podpora športových podujatí</p>
Prioritná oblasť 3 – ENVIRONMENTÁLNA	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
<p>3.1 Podpora zhodnocovania odpadov</p>	<p>Aktivita: 3.1.1 Skvalitnenie systému zberu odpadov - zvýšenie efektivity triedeného zberu odpadov - rozširovanie ponuky triedeného zberu o ďalšie druhy odpadov</p> <p>Projekt: 3.1.2 Vybudovanie zberného dvora Aktivita: - výstavba zberného dvora za účelom skvalitnenia nakladania s odpadmi v obci a zlepšovania možností na triedenie jednotlivých druhov odpadov</p>

	<ul style="list-style-type: none">- výstavba malej kompostárne (so spracovateľskou kapacitou do 100 ton ročne) s plánovaným zhodnocovaním biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu pochádzajúceho z Egreša- zakúpenie potrebných zariadení na prevádzkovanie kompostárne (napr. traktor, kontajnery, hygienizačná stanica, stroje a príslušenstvo pre nakladanie s BRKO a pod.)
--	--

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

Súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PRO. Ukazovatele výsledkov a dopadov pre PRO obce sú spracované v nasledujúcom formulári. Rozdelené sú do troch kategórií:

- ukazovatele výstupu – práce, tovary a služby, financované počas realizácie aktivít projektu,
- ukazovatele výsledku – okamžitý efekt realizácie aktivít projektu, príp. služby poskytnuté cieľovej skupine,
- ukazovatele dopadu – dlhodobý efekt vplyvu na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu.

Východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PRO obce boli stanovené ako nulové v roku 2022, cieľové hodnoty boli stanovené pre roky 2024 a 2027.

Formulár 8 (P2): Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí PRO

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2022	2024	2027
Hospodárska oblasť						
Opatrenie 1.1. - Podpora MSP, remeselníkov a poľnohospodárov						
Výsledok	Podpora podnikateľa	OcÚ	počet / rok	0	3	3
Dopad	Vyššia pridaná hodnota	ŠÚSR	%	0	3	6
Opatrenie 1.2. - Rozvoj digitalizácie						
Výstup	Realizované digitálne riešenia	OcÚ, zamestnávateľa	počet	0	3	5
Dopad	Zvýšená zamestnanosť obyvateľstva	OcÚ, ŠÚSR	%	0	3	6
Opatrenie 1.3. - Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry						
Výstup	Zrekonštruovaná miestna komunikácia - ul. Kostolná	OcÚ	m	0	250	250
Výstup	Zrekonštruovaná miestna komunikácia - ul. Potočná	OcÚ	m	0	0	300
Výstup	Zrekonštruované miestne komunikácie - ulice Pri parku, Požiarnická, Alejová	OcÚ	m	0	250	250
Výstup	Novo vybudovaný chodník do Čalovky	OcÚ	m	0	400	600
Výstup	Zrekonštruované rigoly popri hlavnej ceste	OcÚ	súbor	0	1	1
Výstup	Zrekonštruované chodníky popri hlavnej ceste	OcÚ	súbor	0	1	1

Výstup	Zrekonštruované autobusové zastávky	OcÚ	počet	0	0	6
Výsledok	Osadené bezpečnostné prvky (prechod pre chodcov + osvetlenie)	OcÚ	súbor	0	1	1
Opatrenie 1.4. - Zlepšenie technickej vybavenosti obce						
Výsledok	Vybudovaná vodovodná sieť v Čalovke	OcÚ	súbor	0	1	1
Výsledok	Vybudovaná vodovodná sieť v osade	OcÚ	súbor	0	1	1
Výstup	Vybudovaný výdajník v osade	OcÚ	počet	0	1	1
Výsledok	Vybudovaná kanalizačná sieť v celej obci, pripojená na ČOV	OcÚ	súbor	0	1	1
Výsledok	Obyvatelia pripojení na vodovodnú a kanalizačnú sieť	OcÚ	počet	0	500	500
Výsledok	Prevádzkovaný systém predplatenej elektriny	OcÚ	súbor	0	1	1
Opatrenie 1.5. - Spolupráca s partnerskými obcami						
Výsledok	Podporené partnerské projekty	OcÚ	počet	0	3	3
Sociálna oblasť						
Opatrenie 2.1. - Tvorba legislatívnych podmienok						
Výsledok	Obstaraný územný plán	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
Výsledok	Zrealizované pozemkové úpravy	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
Opatrenie 2.2. - Skvalitňovanie verejných priestranstiev, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov a prevencie kriminality						
Výstup	Nové kamery monitorujúce verejné priestory	OcÚ	počet	0	0	5
Výsledok	Nižší počet priestupkov	OcÚ, Polícia	%	0	20	20
Výstup	Zrevitalizovaný obecný park	OcÚ	súbor	0	0	1
Opatrenie 2.3. - Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti						
Výstup	Zrekonštr. budova hasičskej zbrojnice	OcÚ	objekt	0	0	1
Výstup	Vybudovaný amfiteáter	OcÚ	objekt	0	1	1
Opatrenie 2.4. - Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít						
Výsledok	Osoby zamestnané cez projekty AOTP	OcÚ	počet	0	2	2
Opatrenie 2.5. - Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času						
Výstup	Vybudované multifunkčné ihrisko	OcÚ	objekt	0	0	1
Výstup	Vybudované detské ihrisko	OcÚ	objekt	0	0	1
Opatrenie 2.6. - Podpora spoločenského a kultúrneho života						
Výsledok	Zrealizované kultúrne a športové podujatia	OcÚ	počet/rok	0	5	5

Environmentálna oblasť						
Opatrenie 3.1. - Podpora zhodnocovania odpadov						
Výsledok	Skvalitnený systém zberu odpadov	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
Výstup	Vybudovaný zberný dvor a malá kompostáreň	OcÚ	súbor	0	0	1
Výsledok	Úroveň vytriedenia odpadov	OcÚ	%	pod 20	35	60

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

D-Realizačná časť

Programu rozvoja obce

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

- akčný plán,
- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PRO,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- stručný popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PRO.

Akčný plán obce

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania.

Formulár 9 (R1): Akčný plán

Opatrenie, projekt/aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie (tis. eur)
HOSPODÁRSKA OBLASŤ			
1.1 Podpora MSP, remeselníkov a poľnohospodárov			
Aktivita: 1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci	od 2022 priebežne	obec	2,70
Aktivita: 1.1.2 Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov	od 2022 priebežne	obec, firmy	1,80
1.2 Rozvoj digitalizácie			
Aktivita: 1.2.1 Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby	od 2022 priebežne	obec, firmy	3,60
Aktivita: 1.2.2 Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce	od 2022 priebežne	obec	1,80
1.3 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry			
Projekt: 1.3.1 Rekonštrukcia miestnej komunikácie - ulica Kostolná	2022-2023	obec	100,00
Projekt: 1.3.2 Rekonštrukcia miestnej komunikácie - ulica Potočná	2026	obec	85,00
Projekt: 1.3.3 Rekonštrukcia miestnych komunikácií - ulice Pri parku, Požiarnická, Alejová	2025	obec	70,00
Projekt: 1.3.4 Výstavba chodníka medzi obcou a osadou Čalovka	2024-2025	obec	100,00
Aktivita: 1.3.5 Oprava rigolov a chodníkov popri hlavnej ceste	2023	obec, KSK	25,00
Aktivita: 1.3.6 Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci	2025	obec	15,00
Projekt: 1.3.7 Vybudovanie 3 prechodov pre chodcov, vrátane osvetlenia	2023	obec, KSK	15,00

1.4 Zlepšenie technickej vybavenosti obce			
Projekt: 1.4.1 Vybudovanie verejného vodovodu v Čalovke	2023-2024	obec	230,00
Projekt: 1.4.2 Vybudovanie verejného vodovodu v osade	2023-2024	obec	200,00
Aktivita: 1.4.3 Výstavba výdajníka vody na čip v osade	2022	obec	14,00
Projekt: 1.4.4 Výstavba kanalizácie v obci	2023-2024	obec	2 300,00
Aktivita: 1.4.5 Zavedenie systému predplatenj elektriny v osade	2022	obec, VSD	1,00
1.5 Spolupráca s partnerskými obcami			
Aktivita: 1.5.1 Rozvoj partnerskej spolupráce	od 2022 priebežne	obec	4,50
SOCIÁLNA OBLASŤ			
2.1 Tvorba legislatívnych podmienok			
Aktivita: 2.1.1 Obstaranie územného plánu	2025	obec	10,00
Aktivita: 2.1.2 Realizácia projektu pozemkových úprav	od 2022 priebežne	obec	1,00
2.2 Skvalitňovanie verejných priestranstiev, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov a prevencie kriminality			
Aktivita: 2.2.1 Rozšírenie kamerového systému v prípade potreby	2026-2027	obec	4,00
Aktivita: 2.2.2 Revitalizácia verejného priestranstva (obecný park), vrátane zvonice a pomníka	2026	obec	5,00
2.3 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti			
Projekt: 2.3.1 Rekonštrukcia budovy hasičskej zbrojnice	2026	obec	150,00
Projekt: 2.3.2 Výstavba amfiteátra v areáli kultúrneho domu	2022-2023	obec	50,00
2.4 Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít			
Aktivita: 2.4.1 V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP	od 2022 priebežne	obec, UPSVaR	9,00
2.5 Skvalitnenie ponuky športového využitia a trávenia voľného času			
Projekt: 2.5.1 Výstavba multifunkčného ihriska (vrátane majetkového vysporiadania pozemkov)	2024-2025	obec	50,00
Aktivita: 2.5.2 Vybudovanie detského ihriska pri multifunkčnom ihrisku	2025	obec	12,00
2.6 Podpora spoločenského a kultúrneho života			
Aktivita: 2.6.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí	od 2022 priebežne	obec	13,50
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ			
3.1 Podpora triedenia a zhodnocovania odpadov			
Aktivita: 3.1.1 Skvalitnenie systému zberu odpadov	2023	obec, zberová spoločnosť	3,00
Projekt: 3.1.2 Výstavba zberného dvora vrátane malej kompostárne	2026-2027	obec	200,00

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PRO

Vypracovaním a schválením tohto Programu rozvoja plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto projekty/aktivity uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projekty/aktivity bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi, príp. špecializovanými firmami.

V systéme riadenia a implementácie PRO je **Riadiacim orgánom** na úrovni obce obecný úrad prostredníctvom starostu obce. Ten zodpovedá za systém riadenia PRO, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Obecné zastupiteľstvo plní úlohu **Monitorovacieho výboru**. **Orgánom auditu** je hlavný kontrolór a príslušná komisia OcZ, ak je zriadená. Funkciu **Platobného orgánu** vykonáva ekonomické oddelenie OcÚ a príslušné oddelenia OcÚ plnia funkciu **Sprostredkovateľského orgánu**. PRO ako aj všetky jeho zmeny a doplnky schvaľuje obecné zastupiteľstvo (Inštitút priestorového plánovania, 2016).

Administratívne zabezpečenie realizácie tohto programu je teda nevyhnutnou podmienkou jeho plnenia. Realizácia si však bude vyžadovať pravidelnú systematickú prácu. Z tohto dôvodu sa odporúča zriadiť pri obecnom zastupiteľstve komisiu strategického rozvoja. Táto komisia by vystupovala ako poradný orgán, ktorého úlohou by bolo vypracovať a posúdiť Správu o realizácii PRO, stav finančného čerpania prostriedkov, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PRO a zúčastňovať sa dôležitých stretnutí, týkajúcich sa rozvoja obce. V prípade potreby by táto komisia mala za úlohu prehodnotiť plán na ďalšie obdobie, eventuálne doplniť úlohy a opatrenia, ktoré neboli uvedené v tomto programe a pod.

Samospráva tak bude raz ročne získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PRO berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PRO budú, či už z dôvodu povinného informovania a publicity (najmä pri projektoch financovaných z EŠIF) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami pri príprave a realizácii projektov, rôzne formy komunikácie. V prípade realizácie projektov z EŠIF budú v záujme informovania verejnosti osadené informačné tabule, príp. budú organizované úvodné a záverečné konferencie, semináre, workshopy, rôzne informačné stretnutia a pod.

V podmienkach obce prebieha komunikácia predovšetkým osobným stykom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami. Významným komunikačným kanálom najmä pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľstva je webová stránka obce. Staršie vekové kategórie uprednostňujú najmä obecný rozhlas, úradnú tabuľu a osobné podanie. Ďalším nástrojom komunikácie budú pozvánky na priamu účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Prostredníctvom uvedených komunikačných kanálov bude až do ukončenia platnosti PRO prebiehať neustála komunikácia s obyvateľmi týkajúca sa realizácie tohto Programu rozvoja obce.

Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií o reálnom plnení PRO a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dôsledkom dobrého nastavenia systému monitorovania a hodnotenia bude prípadná zmena spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení. Ako už bolo spomenuté vyššie, samospráva bude raz ročne (do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu, kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia.

Monitorovanie Programu rozvoja sa teda bude vykonávať priebežne počas celého trvania PRO až do ukončenia jeho platnosti. Tento proces bude vychádzať z údajov uvedených vo Formulári P2 – ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu projektu. Výstupom monitorovania PRO bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, ktorej súčasťou môže byť aj prípadná monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v rámci implementácie projektov z EŠIF. Za prípravu monitorovacej správy konkrétneho projektu bude zodpovedať jeho garant podľa povahy projektu. Za prípravu monitorovacej správy PRO bude zodpovedať samospráva obce – či už prostredníctvom starostu obce, hlavného kontrolóra, poslancov, zriadenej komisie strategického rozvoja, zamestnancov obecného úradu, príp. inej poverenej osoby.

Formulár 10 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PRO počas jeho platnosti 2022-2030		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2024	podľa rozhodnutia obce a vznikutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PRO	2025	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PRO
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	2022-2030	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

E-Finančná časť

Programu rozvoja obce

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PRO,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Indikatívny finančný plán

Výška potrebných finančných prostriedkov je v tomto PRO uvedená pri jednotlivých projektoch a opatreniach. Uvedené sumy sú stanovené odhadom, keďže bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť predpokladanú sumu, potrebnú na realizáciu projektu. Navyše, táto suma sa ešte mení po realizácii verejného obstarávania. Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých projektov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce. Niektoré projekty/aktivity sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia.

Potenciálne zdroje, ktoré sa samospráva môže snažiť získať na realizáciu opatrení a aktivít uvedených v tomto PRO, sú najmä:

- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov (napr. Environmentálny fond, ŠFRB),
- financovanie z národných projektov (napr. úrady práce, soc. vecí a rodiny - AOTP),
- rozpočet samosprávneho kraja,
- európske štrukturálne a investičné fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- Svetová banka,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR,
- sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora a pod.,
- vlastné zdroje (rozpočet obce).

Celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej doby platnosti schváleného Programu rozvoja je Indikatívny rozpočet – sumarizácia.

Formulár 11 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia

Oblasť	rok									Spolu (tis. €)
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Hospodárska	36,60	1 421,60	1 491,60	126,60	86,60	1,60	1,60	1,60	1,60	3 169,40
Sociálna	12,50	42,50	32,70	44,70	159,70	4,70	2,70	2,50	2,50	304,50
Environmentálna	3,00	0,00	0,00	0,00	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	203,00
SPOLU (tis. €)	52,10	1 464,10	1 524,30	171,30	346,30	106,30	4,30	4,10	4,10	3 676,90

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Model viaczdrojového financovania a finančný rámec

Financovanie jednotlivých projektov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa tak bude opierať o zdroje obce, o národné zdroje, o zdroje z EŠIF, VÚC, o súkromné a ďalšie zdroje.

Intervenčná matica predstavuje odhad objemu potrebných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektových zámerov. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie a vychádzať bude najmä z procesu verejného obstarávania.

Formulár 12 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie (tis. eur)								
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje	Iné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu		
Opatrenie 1.1	4,50				4,50	4,50		
Opatrenie 1.2	5,40				5,40	5,40		
Opatrenie 1.3	410,00	301,75	35,50	16,00	56,75	410,00		
Opatrenie 1.4	2 745,00	2 332,40	274,40		138,20	2 745,00		
Opatrenie 1.5	4,50				4,50	4,50		
Opatrenie 2.1	11,00		5,00		6,00	11,00		
Opatrenie 2.2	9,00		4,00		5,00	9,00		
Opatrenie 2.3	200,00	192,50			7,50	200,00		
Opatrenie 2.4	9,00	7,65	0,90		0,45	9,00		
Opatrenie 2.5	62,00	42,50	5,00		10,50	58,00	4,00	
Opatrenie 2.6	13,50			4,00	9,50	13,50		
Opatrenie 3.1	203,00	170,00	20,00		13,00	203,00		
SPOLU	3 676,90	3 046,80	344,80	20,00	261,30	3 672,90	4,00	0,00

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Finančný rámec na realizáciu PRO pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít je formulárom s podrobnou štruktúrou plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia, projekty a aktivity PRO na celé jeho obdobie. Obsahuje podrobné členenie predpokladaných finančných zdrojov, potrebných na realizáciu jednotlivých projektov.

Formulár 13 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PRO

Číslo opatrenia	Kód a názov projektu/aktivity	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ-výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projektu / aktivity	RN Spolu (tis. eur)	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
				rok			Národné celkom	EÚ (EŠIF) celkom				
							c	d				
I. Hospodárska politika					3 169,40 €	3 169,40 €	535,25 €	2 634,15 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 1.1	1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2022-2030	2,70 €	2,70 €	2,70 €					
	1.1.2 Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2022-2030	1,80 €	1,80 €	1,80 €					
Opat. 1.2	1.2.1 Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2022-2030	3,60 €	3,60 €	3,60 €					
	1.2.2 Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce		zvýšená zamestnanosť obyvateľstva	2022-2030	1,80 €	1,80 €	1,80 €					

Opat. 1.3	1.3.1 Rekonštrukcia miestnej komunikácie - ulica Kostolná	2112 - Miestne komunikácie	kvalitné miestne komunikácie	2022-2023	100,00 €	100,00 €	15,00 €	85,00 €				
	1.3.2 Rekonštrukcia miestnej komunikácie - ulica Potočná	2112 - Miestne komunikácie	kvalitné miestne komunikácie	2026	85,00 €	85,00 €	12,75 €	72,25 €				
	1.3.3 Rekonštrukcia miestnych komunikácií - ulice Pri parku, Požiarnická, Alejová	2112 - Miestne komunikácie	kvalitné miestne komunikácie	2025	70,00 €	70,00 €	10,50 €	59,50 €				
	1.3.4 Výstavba chodníka medzi obcou a osadou Čalovka	2112 - Miestne komunikácie	zvýšená bezpečnosť chodcov	2024-2025	100,00 €	100,00 €	15,00 €	85,00 €				
	1.3.5 Oprava rigolov a chodníkov popri hlavnej ceste	2112 - Miestne komunikácie	zvýšená bezpečnosť chodcov; kvalitné odvádzanie dažďových vôd	2023	25,00 €	25,00 €	25,00 €					
	1.3.6 Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci	2112 - Miestne komunikácie	zvýšený komfort a bezpečnosť ľudí pri čakaní na autobusový spoj	2025	15,00 €	15,00 €	15,00 €					
	1.3.7 Vybudovanie 3 prechodov pre chodcov, vrátane osvetlenia	2112 - Miestne komunikácie	zvýšená bezpečnosť chodcov	2023	15,00 €	15,00 €	15,00 €					
Opat. 1.4	1.4.1 Vybudovanie verejného vodovodu v Čalovke	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	ново vybudovaná vodovodná sieť; lepšie zdravie obyvateľov	2023-2024	230,00 €	230,00 €	34,50 €	195,50 €				

	1.4.2 Vybudovanie verejného vodovodu v osade	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	novovo vybudovaná vodovodná sieť; lepšie zdravie obyvateľov	2023-2024	200,00 €	200,00 €	30,00 €	170,00 €				
	1.4.3 Výstavba výtlačníka vody na čip v osade	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	lepšie zdravie obyvateľov	2022	14,00 €	14,00 €	2,10 €	11,90 €				
	1.4.4 Výstavba kanalizácie v obci	2223 - Miestne kanalizácie	novovo vybudovaná kanalizačná sieť v obci, vrátane ČOV; čistejšie životné prostredie; lepšie zdravie obyvateľov	2023-2024	2 300,00 €	2 300,00 €	345,00 €	1 955,00 €				
	1.4.5 Zavedenie systému predplatennej elektriny v osade	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	žiadni neplatiči	2022	1,00 €	1,00 €	1,00 €					
Opat. 1.5	1.5.1 Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce		3 podporené partnerské projekty	2022-2030	4,50 €	4,50 €	4,50 €					
II. Sociálna politika					303,50 €	299,50 €	199,35 €	100,15 €	4,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 2.1	2.1.1 Obstaranie územného plánu		zabezpečené vhodné legislatívne podmienky pre komplexný rozvoj obce	2025	10,00 €	10,00 €	10,00 €					

	2.1.2 Realizácia projektu pozemkových úprav		zabezpečené vhodné legislatívne podmienky pre komplexný rozvoj obce	2022-2030	1,00 €	1,00 €						
Opat. 2.2	2.2.1 Rozšírenie kamerového systému v prípade potreby	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	5 nových kamier	2026-2027	4,00 €	4,00 €	4,00 €					
	2.2.2 Revitalizácia verejného priestranstva (obecný park), vrátane zvonice a pomníka		kvalitné verejné priestory	2026	5,00 €	5,00 €	5,00 €					
Opat. 2.3	2.3.1 Rekonštrukcia budovy hasičskej zbrojnice	1274 - Ostatné budovy, i.n.	komplexne obnovená budova	2026	150,00 €	150,00 €	150,00 €					
	2.3.2 Výstavba amfiteátra v areáli kultúrneho domu		dostupné priestory na konanie kultúrnych podujatí	2022-2023	50,00 €	50,00 €	50,00 €					
Opat. 2.4	2.4.1 V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP		2 zamestnané osoby	2022-2030	9,00 €	9,00 €	1,35 €	7,65 €				
Opat. 2.5	2.5.1 Výstavba multifunkčného ihriska (vrátane majetkového vysporiadania pozemkov)	2411 - Športové ihriská	verejnosť realizujúca športové aktivity	2024-2025	50,00 €	50,00 €	7,50 €	42,50 €				

	2.5.2 Vybudovanie detského ihriska pri multifunkčnom ihrisku	2411 - Športové ihriská	verejná realizujúca voľnočasové aktivity	2025	12,00 €	8,00 €	8,00 €		4,00 €			
Opat. 2.6	2.6.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí		kultúrne a športové podujatia konané na území obce	2022-2030	13,50 €	13,50 €	13,50 €					
III. Environmentálna politika					203,00 €	203,00 €	33,00 €	170,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 3.1	3.1.1 Skvalitnenie systému zberu odpadov		skvalitnený systém triedeného zberu, vyššia úroveň vytriedenia odpadov	2022	3,00 €	3,00 €	3,00 €					
	3.1.2 Výstavba zberného dvora vrátane malej kompostárne	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	vyššia úroveň vytriedenia odpadov	2026-2027	200,00 €	200,00 €	30,00 €	170,00 €				
Celkom					3 675,90 €	3 671,90 €	767,60 €	2 904,30 €	4,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

System hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Dôležitým momentom v procese realizácie PRO bude schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zámerov obecným zastupiteľstvom. Pri výbere projektov bude preto nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam či už z legislatívneho hľadiska alebo vo vzťahu k rozvoju obce.

Nasledujúca hodnotiacia tabuľka pre výber projektov je upravená pre potreby obce. Najvyššiu prioritu (úroveň dôležitosti) majú projekty, ktorých realizácia vyplýva priamo z legislatívy a projekty, ktoré budú riešiť výrazne naliehavú havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Kategória s vysokou prioritou zahŕňa projekty s oporou vo VZN obce, projekty Miestnej akčnej skupiny, oblastnej organizácie cestovného ruchu, projekty s vydaným právoplatným stavebným povolením (príp. aj projekty s ukončeným procesom verejného obstarávania), projekty, na ktoré sa dajú získať zdroje z EŠIF a/alebo ich realizácia je zároveň nutná pre rozvoj obce a projekty, ktoré majú vysokú podporu u obyvateľstva. Kategória so strednou úrovňou dôležitosti obsahuje tie projekty, ktoré majú možnosť byť spolufinancované z európskych štrukturálnych a investičných fondov a/alebo ich realizácia je zároveň vhodná pre rozvoj obce. Kategóriu 4 a 5 predstavujú projekty nachádzajúce sa vo fáze úvah (bez spracovania prvotných analýz, projektovej dokumentácie, stavebného povolenia a pod.).

Formulár 14 (F3): Hodnotiacia tabuľka pre výber projektov

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium (podmienky pre zaradenie do úrovne dôležitosti)	Projekt/Aktivita
1	Najvyššia	a) projekty vyplývajúce zo zákona alebo legislatívy EÚ b) projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu	
2	Vysoká	a) projekty s oporou vo VZN obce b) projekty s právoplatným stavebným povolením c) projekty MAS d) projekty OOCR e) projekty miestnych rozvojových organizácií f) projekty s vysokou podporou obyvateľov g) projekty s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty, ktorých realizácia je pre rozvoj obce nutná	1.3.7; 1.4.1; 1.4.2; 1.4.3; 1.4.4; 2.1.2; 2.2.2; 2.3.1; 2.3.2; 2.4.1; 2.5.1; 2.5.2; 2.6.1; 3.1.1; 3.1.2;
3	Stredná	projekty s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty, ktorých realizácia je pre rozvoj obce vhodná	1.1.2; 1.2.1; 1.2.2; 1.3.1; 1.3.2; 1.3.3; 1.3.4; 1.3.5; 1.3.6; 1.4.5; 1.5.1; 2.1.1;
4	Nízka	projekty v štádiu zámerov / úvah	1.1.1; 2.2.1;
5	Najnižšia	ostatné	

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Záver

Formulár 15 (Z1): Schválenie PRO

Schválenie PRO	
Dokument	<p><u>Názov dokumentu:</u> Program rozvoja obce Egreš na roky 2022-2030</p> <p><u>Štruktúra dokumentu:</u> dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, podľa Metodiky na vypracovanie Programu rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanej Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, podľa Metodiky na spracovanie Programu rozvoja obce, vydanej Inštitútom priestorového plánovania, september 2016 a podľa Metodiky tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, vydanej Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, január 2020.</p>
Spracovanie	<p><u>Forma a obdobie spracovania:</u> spracovanie PRO vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov. Dokument bol spracovaný v zime 2021/2022.</p> <p><u>Riadiaci tím:</u> riadiaci tím pozostával z 2 členov a v procese spracovania mal 2 pracovné zasadania.</p> <p><u>Účasť verejnosti a komunikácia s ňou:</u> verejnosť participovala na procese spracovania PRO prostredníctvom prieskumu názorov.</p> <p><u>Autor dokumentu:</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD.; www.dokumentypreobce.sk</p> <p><u>Náklady na spracovanie:</u> z rozpočtu obce.</p>
Prerokovanie	<p><u>Prerokovanie v orgánoch samosprávy dňa:</u> 19.01.2022</p>
Schválenie	<p><u>Návrh na uznesenie zastupiteľstva:</u> „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program rozvoja obce Egreš na roky 2022-2030“.</p>

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Prílohy

Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO

- Bázálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska (www.beiss.sk)
- Halás, M. (2008): Priestorová polarizácia spoločnosti s detailným pohľadom na periférne regióny Slovenska. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 2008, Vol. 44, No. 2
- Inštitút priestorového plánovania (2016): *Stručná metodika spracovania Programu rozvoja obce a Spoločného programu rozvoja obcí*. Bratislava: september 2016.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001
- Korec, P. (2005): *Regionálny rozvoj Slovenska v rokoch 1989-2004*. Bratislava: Geografika, 2005. ISBN 80-969338-0-9, 227 s.
- MDVRR (2015): *Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, 62 s.
- Operačné programy 2014-2020
- Partnerská dohoda 2014-2020
- PHSR Košického samosprávneho kraja 2016-2022
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (2020): *Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja*. Bratislava: január 2020.
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030
- Vstupná správa pre vypracovanie PHRSR Košického samosprávneho kraja na roky 2021-2030
- Weisová, D., Bernátová, M. (2012): *Strategické plánovanie samosprávy*. Žilina: Municipalia, 2012.
- Zákon č. 389/1990 Zb. o obecnom zriadení
- Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti
- Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
- Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Internetové zdroje:

census2011.statistics.sk	www.ives.minv.sk/heraldreg
datacube.statistics.sk	www.maps.google.com
datacube.statistics.sk/SODB/	www.minv.sk
http://cp.atlas.sk	www.obcegres.sk
http://uzemia.enviroportal.sk	www.orsr.sk
https://gis.nlcsk.org/islhp/#lesnictvo	www.pamiatky.sk
statdat.statistics.sk	www.registeruz.sk
www.beiss.sk	www.statistics.sk
www.cdb.sk	www.zrsr.sk

Zoznam skratiek použitých v PRO

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce	MŽP	Ministerstvo životného prostredia
b.j.	Bytové jednotky	NFP	Nenávratný finančný príspevok
BRKO	Biologicky rozložiteľný komunálny odpad	NN	Nízke napätie
CDB	Cestná databanka	NPR	Národná prírodná rezervácia
CLLD	Community-led Local Development (Miestny rozvoj vedený komunitou)	OcÚ	Obecný úrad
CR	Cestovný ruch	o. i.	Okrem iného
ČOV	Čistička odpadových vôd	OOOR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor	PA	Povodňová aktivita
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	PP	Prírodná pamiatka
EIB	Európska investičná banka	PR	Prírodná rezervácia
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy	PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
EZÚS	Európske zoskupenie územnej spolupráce	PPF	Poľnohospodársky pôdny fond
ha	Hektár	SHR	Samostatne hospodáriaci roľníci
IBV	Individuálna bytová výstavba	SPR	Strategicko-plánovací región
IUI	Integrovaná územná investícia	ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
KSK	Košický samosprávny kraj	ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
KZAM	Klasifikácia zamestnaní	ÚSES	Územný systém ekologickej stability
MAS	Miestna akčná skupina	TTP	Trvalé trávne porasty
MOK	Maloobjemový kontajner	UoZ	Uchádzač o zamestnanie
MRK	Marginalizované rómske komunity	VÚC	Vyšší územný celok
MSP	Malí a strední podnikatelia	VZN	Všeobecne záväzné nariadenie

Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky

Obec si v tomto PRO naplánovala realizovať viacero projektov/aktivít. Niektoré z naplánovaných projektov/aktivít sú pomerne jednoduché, nevyžadujú si veľké finančné, materiálne, príp. personálne úsilie. Na druhej strane, iné projekty si zo svojej povahy budú vyžadovať množstvo úsilia, času, schopností a financií. Akčný plán na daný rozpočtový rok predstavuje zhrnutie projektových zámerov a aktivít obce, ktoré sa plánujú realizovať v roku 2022 a výhľadovo aj v rokoch 2023 a 2024. Zložitejšie projekty/aktivity sú v tomto Akčnom pláne rozpracované formou Formuláru na prípravu projektov.

2022

- **1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci**
 Cieľ aktivity: Podporovať miestnych podnikateľov
 Termín realizácie: od 2022 každoročne
 Predpokladané náklady: 300,- eur ročne
- **1.1.2 Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov**
 Cieľ aktivity: Podporovať miestnych podnikateľov
 Termín realizácie: od 2022 každoročne
 Predpokladané náklady: 200,- eur ročne
- **1.2.1 Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby**
 Cieľ aktivity: Podporiť transformáciu hospodárstva
 Termín realizácie: od 2022 každoročne
 Predpokladané náklady: 400,- eur ročne
- **1.2.2 Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce**
 Cieľ aktivity: Zlepšiť zručnosti obyvateľov v používaní moderných technológií
 Termín realizácie: od 2022 každoročne
 Predpokladané náklady: 200,- eur ročne
- **1.4.3 Výstavba výdajníka vody na čip v osade**
 Cieľ aktivity: Zlepšiť zdravie obyvateľov MRK prostredníctvom umožnenia prístupu k pitnej vode
 Termín realizácie: 2022
 Predpokladané náklady: 14 000,- eur
- **1.4.5 Zavedenie systému predplatenej elektriny v osade**
 Cieľ aktivity: Preventívne zamedziť situácii, aby sa obyvatelia stávali neplatičmi
 Termín realizácie: 2022
 Predpokladané náklady: 1 000,- eur
- **1.5.1 Rozvoj partnerskej spolupráce**
 Cieľ aktivity: Rozvíjať partnerskú spoluprácu s obcami
 Termín realizácie: od 2022 každoročne
 Predpokladané náklady: 500,- eur ročne

- 2.1.2 Realizácia projektu pozemkových úprav**
 Cieľ aktivity: Vytvoriť vhodné podmienky ohľadom vysporiadavania vlastníckych vzťahov k pozemkom pri realizácii rôznych investičných akcií
 Termín realizácie: od 2022 každoročne
 Predpokladané náklady: 1 000,- eur
- 2.4.1 V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP**
 Cieľ aktivity: Zvýšiť zamestnanosť miestnych obyvateľov znevýhodnených na trhu práce
 Termín realizácie: od 2022 každoročne
 Predpokladané náklady: 1 000,- eur ročne
- 2.6.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí**
 Cieľ aktivity: Podporovať kultúrny a športový život v obci
 Termín realizácie: od 2022 každoročne
 Predpokladané náklady: 1 500,- eur ročne

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.3.1 Rekonštrukcia miestnej komunikácie - ulica Kostolná
Cieľ projektu	Skvalitniť prístupovú komunikáciu ku kostolu, domu smútku a k cintorínu
Termín	2022-2023
Garant	Obec Egreš
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	100 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, štátne dotácie, rozpočet VÚC, EŠIF
Výstupy	Zrekonštruovaná miestna komunikácia
Užívatelia	Obyvatelia obce

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.3.2 Výstavba amfiteátra v areáli kultúrneho domu
Cieľ projektu	Zabezpečiť obyvateľom kvalitné priestory na realizáciu kultúrnych podujatí v exteriéri
Termín	2022-2023
Garant	Obec Egreš
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	50 000,- eur
Zdroje financovania	EŠIF (prostredníctvom MAS)
Výstupy	Výbudovaný amfiteáter
Užívatelia	Obyvatelia obce

2023

- **1.3.5 Oprava rigolov a chodníkov popri hlavnej ceste**

Cieľ aktivity: Zabezpečiť odvedenie dažďovej vody z komunikácie, zvýšiť komfort a bezpečnosť chodcov

Termín realizácie: 2023

Predpokladané náklady: 25 000,- eur

- **3.1.1 Skvalitnenie systému zberu odpadov**

Cieľ aktivity: Zvýšiť úroveň vytriedenia odpadov v obci

Termín realizácie: 2023

Predpokladané náklady: 3 000,- eur

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.4.1 Vybudovanie verejného vodovodu v Čalovke
Cieľ projektu	Zabezpečiť obyvateľom obce prístup k verejnému vodovodu
Termín	2023-2024
Garant	Obec Egreš
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	230 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, štátne dotácie, štátne fondy, EŠIF, Envirofond
Výstupy	Vybudovaný vodovod
Užívatelia	Obyvatelia obce

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.4.2 Vybudovanie verejného vodovodu v osade
Cieľ projektu	Zabezpečiť obyvateľom obce prístup k verejnému vodovodu
Termín	2023-2024
Garant	Obec Egreš
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	200 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, štátne dotácie, štátne fondy, EŠIF, Envirofond
Výstupy	Vybudovaný vodovod
Užívatelia	Obyvatelia obce

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.4.4 Výstavba kanalizácie v obci
Cieľ projektu	Zabezpečiť obyvateľom obce prístup k verejnej kanalizácii, vrátane napojenia na ČOV; Zlepšiť kvalitu životného prostredia v obci
Termín	2023-2024
Garant	Obec Egreš
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	2 300 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, štátne dotácie, štátne fondy, EŠIF, Envirofond
Výstupy	Vybudovaná kanalizácia, napojená na ČOV
Užívatelia	Obyvatelia obce

2024

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.3.4 Výstavba chodníka medzi obcou a osadou Čalovka
Cieľ projektu	Zlepšiť prepojenie medzi jednotlivými sídelnými časťami obce
Termín	2024-2025
Garant	Obec Egreš
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	100 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, štátne dotácie, dotácie VÚC, EŠIF
Výstupy	Vybudovaný chodník
Užívatelia	Obyvatelia obce

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.5.1 Výstavba multifunkčného ihriska (vrátane majetkového vysporiadania pozemkov)
Cieľ projektu	Zlepšiť zdravie obyvateľov prostredníctvom sprístupnenia možností na aktívne trávenie voľného času
Termín	2024-2025
Garant	Obec Egreš
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	50 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, štátne dotácie, dotácie VÚC, EŠIF
Výstupy	Vybudované ihrisko
Užívatelia	Obyvatelia obce

Zoznam máp, tabuliek, grafov, obrázkov a formulárov

Mapa 1: Poloha obce Egreš - širšie vzťahy	3
Mapa 2: Poloha obce Egreš voči susediacim obciam	4
Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov	12
Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát.....	13
Tabuľka 3: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva.....	15
Tabuľka 4: Vývoj priemerného veku obyvateľstva.....	18
Tabuľka 5: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín.....	19
Tabuľka 6: Vývoj nezamestnanosti v obci	21
Tabuľka 7: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2020	21
Tabuľka 8: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.12.2020	23
Tabuľka 9: Byty podľa formy vlastníctva a systému dodávky vody.....	23
Tabuľka 10: Byty podľa obytných miestností	23
Tabuľka 11: Byty podľa obdobia výstavby.....	23
Tabuľka 12: Vybavenie technickou infraštruktúrou	25
Tabuľka 13: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2021)	25
Tabuľka 14: Infraštruktúra kultúry a športu	26
Tabuľka 15: Kultúrno-spoločenské a športové podujatia organizované v obci počas roka	27
Tabuľka 16: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb.....	27
Tabuľka 17: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2020; v ha)	28
Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Egreš.....	15
Graf 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2011-2020.....	16
Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2011-2020	17
Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2011-2020.....	17
Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2020	18
Graf 6: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania	20
Graf 7: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2020	21
Graf 8: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2020	22
Obrázok 1: Letecký pohľad na obec Egreš.....	5
Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PRO	9
Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PRO.....	10
Formulár 3 (A7): Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií	30
Formulár 4 (A8): STEEP analýza.....	34
Formulár 5 (A10): SWOT analýza.....	35
Formulár 6 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov.....	42
Formulár 7 (P1): Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí	44
Formulár 8 (P2): Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí PRO	49
Formulár 9 (R1): Akčný plán	53
Formulár 10 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania	57
Formulár 11 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia	59
Formulár 12 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica.....	60

Formulár 13 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PRO	61
Formulár 14 (F3): Hodnotiaca tabuľka pre výber projektov	66
Formulár 15 (Z1): Schválenie PRO	67